

Begrundelse

Efter gældende lov er der ikke mulighed for sanktioner over for forældre, der ikke overholder undervisningspligten. Desuden er det i dag umuligt at lukke en skole, selv om den forhindrer myndighederne i at føre tilsyn, hvilket kan frygtes at gå ud over undervisningsstandarden. Hvis en skoles undervisning ikke lever op til lovens krav og den forventede standard og der ikke er mulighed for at gribe ind med sanktioner, har skolerne reelt frit spil til at undervise, som de vil. Det finder spørgeren bekymrende, hvorfor der er brug for en revision af folkeoplysningsloven.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forhandling om redegørelse nr. R 2: Udenrigsministerens redegørelse af 29. oktober 1996 om EU's regeringskonference.

(Redegørelsen anmeldt 29/10 96. Redegørelsen givet 29/10 96. Meddelelse om forhandling 29/10 96).

Forhandling

Ove Fich (S):

Jeg vil gerne starte med at takke regeringen for redegørelsen. Jeg synes, det er en god redegørelse, som på mange måder giver os et godt afsæt til at følge udviklingen i regeringskonferencen her i de næste måneder, hvor det bliver alvor.

For Socialdemokratiet er det afgørende, at hovedtemaet på regeringskonferencen bliver fastholdt. Hovedtemaet er at skabe grundlag for udvidelsen med de 10 central- og østeuropæiske lande, som har søgt medlemskab af EU.

Perspektivet for os er et genforenet Europa, hvor vi sikrer freden og skaber social fremgang i Øst. Det har bred støtte blandt socialdemokratiske vælgere, desværre i modsætning til de borgerlige vælgere. De få opinionsundersøgelser, vi har om spørgsmålet, viser, at der hos borgerlige vælgere er megen tvivl om spørgsmålet. Jeg vil derfor gerne her ved indledningen opfordre de borgerlige politikere til at gøre noget mere for at overbevise deres vælgerskare om, at man skal støtte udvidelsen mod Øst. Danmark skulle

nødtigt være et fodslæbende land i den henseende.

Problemerne i forbindelse med udvidelsen skal lægges helt klart frem. Det gælder både de institutionelle reformer, ændringer i landbrugspolitikken, den fremtidige finansiering og i det hele taget de økonomiske virkninger. Men det er også vigtigt, at alternativet til en udvidelse af EU bliver lagt frem, nemlig den sikkerhedspolitiske usikkerhed, risikoen for etniske konflikter og manglende social og økonomisk udvikling – også disse elementer skal understreges. Jeg tror, at hvis man vejer de to ting mod hinanden, falder det klart ud til fordel for en udvidelse.

Det må fastholdes, at udvidelsen er det vigtigste bidrag til freden, som denne generation har mulighed for at yde. Historien vil dømme os meget hårdt, hvis udvidelsen ikke lykkes på grund af intern uenighed i Danmark eller intern uenighed i EU. Det kan ikke være således, at utilfredshed med enkelte elementer på regeringskonferencen kan retfærdiggøre en tøven over for udvidelsen.

Det ville være dejligt, hvis det var således, at et samlet Folketing stod bag udvidelsen af EU. Det ville være rart, hvis vi kunne sige det, når vi kommer rundt omkring i de forskellige ansøgerlande. Desværre kan vi formentlig ikke sige det, og i hvert fald ikke sige det endnu, idet Enhedslisten mig bekendt ikke klart har markeret en støtte til udvidelsen.

Igen og igen hører jeg, at man putter det lidt til side og kræver, at der skal være folkeafstemninger i ansøgerlandene, for at man kan acceptere udvidelsen. Men nu får vi i stigende grad meldinger fra ansøgerlandene om, at de vil afholde folkeafstemninger, og derfor ville det være rart, om Enhedslisten klart kunne melde, at så er de tilhængere af udvidelsen.

Den anden prioritet på regeringskonferencen for Socialdemokratiet er at få opfyldt en række socialdemokratiske mål inden for beskæftigelse, miljø, åbenhed, forbrugerbeskyttelse, kamp mod svig og nationale parlamenters rolle. Og netop på disse seks områder har den danske regering spillet ud. Det er udtryk for en meget ambitiøs strategi. Det er udtryk for, at man fremlægger konkrete forslag, som imødekommer befolkningernes ønsker til EU og dermed forhåbentlig kan give EU en stærkere folkelig ballast.

Det er væsentligt, at der i forhandlingerne om disse seks spørgsmål bliver den maksimale åbenhed, så alle kan følge med i kampen for at

få forslagene vedtaget. Desværre er der enkelte partier her i Folketinget, specielt partiet Venstre, som nogle gange har sagt, at disse forslag afsporer debatten omkring regeringskonferencen. I partiet Venstre mener man åbenbart, at det centrale er udvidelsen plus udenrigspolitik og retspolitik, og resten vil kunne afspore debatten.

Jeg er helt uenig. Jeg tror, det er væsentligt, at man fremlægger forslag, som sikrer en folkelig basis, og jeg tror, det er vigtigt, at man netop får lavet forberedninger på bl.a. miljøområdet nu inden udvidelsen. For udvider vi først med en række lande, som alle er relativt fattige, vil der i disse lande være en stor mistro mod nye politikker eller mod udvidelse af en politik, som koster mange penge.

Danmark har undladt at fremlægge en række forslag, som der ellers kunne have været god grund til. Men her støtter Danmark i stedet forslag, som er fremlagt af andre. Og det synes jeg er en god ting. Det gælder f.eks. arbejdsmarkedspolitikken, forbud mod diskrimination, ligestilling, udmøntning af nærhedsprincippet m.v.

Også disse ønsker indgår i vores strategi specielt på arbejdsmarkedsområdet. Der skal ikke være nogen tvivl om, at vi i Socialdemokratiet ønsker, at den sociale protokol skrives ind i Traktaten ved de næste traktatændringer.

Nogle få bemærkninger om de fire danske forbehold. Alt tyder nu på, at den danske fortolkning af unionsborgerskabet kommer ind i Traktaten, idet de øvrige EU-lande har samme opfattelse af begrebet. Alle mener efterhånden, at unionsborgerskab ikke erstatter, men supplerer nationalt borgerskab. Det er godt. Effekten heraf er, at et af de danske forbehold bliver alles accepterede holdning. Det er en klar dansk sejr.

Apropos forbeholdene så er der desværre mange, som fejlagtigt tror, at Danmark har et forbehold over for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Det har vi ikke. Tværtimod har Danmark en stor interesse i, at samarbejdet på dette område bliver styrket og effektiviseret. Derfor er det også godt, at regeringen støtter mere effektive beslutningsmetoder om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og oprettelsen af en udenrigspolitisk analyse- og planlægningsenhed.

Det er klart, at på forsvarspolitikens område har Danmark en begrænset indflydelse. Dog er det værd at bemærke sig, at det skrækszenario, som blev ført frem i 1992 om en Europahær, er endegyldigt borte. Det handler i dag om, at der på europæisk plan vil blive løst opgaver af

fredsbevarende, krisestyrende og humanitære karakter. Jeg synes, det er vigtigt at understrege, at Danmark godt vil kunne deltage i sådanne opgaver ved en særskilt dansk beslutning.

I Socialdemokratiet finder vi det væsentligt, at Danmark også arbejder aktivt for en effektivisering af det mellemstatslige samarbejde på det retlige og de indre anliggendes område. Vi skal have dæmmet op for den organiserede internationale kriminalitet.

Danmark må aldrig være at finde blandt de fodsælende lande på dette felt – tværtimod. Det danske forbehold på dette område er ikke, som det desværre fejlagtigt opfattes, en modstand mod samarbejde på dette felt, men udelukkende en modstand mod at gøre dette felt, dette meget følsomme felt, overstatsligt.

Til sidst vil jeg gerne glæde mig over, at det de sidste uger er lykket at opnå en forståelse mellem Venstre, De Konservative, SF og regeringspartierne om, at de fire danske forbehold ikke skal gøres til genstand for en stor intern dansk konflikt i resten af den tid, regeringskonferencen forløber.

Det er vigtigt, at vi nu har nået den forståelse, så alle i stedet kan bidrage aktivt til, at de danske meget ambitiøse forslag vinder fremme på regeringskonferencen. Det mener jeg lover godt for dens forløb.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg er imponeret over hr. Ove Fich, der står og siger, at der er mange partier, som ikke taler om udvidelsen af EU, når vi diskuterer regeringskonferencen rundt omkring i landet, og så i særdeleshed nævner alle de borgerlige partier. I al beskedenhed plejer Fremskridtspartiet også at blive regnet for sådan nogenlunde borgerligt.

Vi har faktisk hele tiden sagt: Det er et af de vigtigste områder, at vi får sikret, at EU kan udvides. Men så må jeg pointere, at det er første gang, jeg har hørt en socialdemokrat rent faktisk begynde at tale om – og det vil jeg gerne sige tak for – hvad der skal til, for at vi kan udvide EU, nemlig en ændring af landbrugspolitikken og en regulær økonomisk reform. Men hr. Ove Fich gik ikke videre med, hvordan vi skal gøre det, og det er jo da, som alle vel nok kan finde ud af, på høje tid, at vi gør det.

Angående det sikkerhedspolitiske, hvor hr. Ove Fich siger, at der i hvert fald ikke er nogen der mere taler om, at der skal være noget med forsvar i regeringskonferencen, så er jeg nødt til

at gøre opmærksom på, at det fransk-tyske forslag netop taler om, at forsvarspolitikken skal defineres fælles, og at WEU-spørgsmålene er væsentlige.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg synes, det er lidt trist, hvis vi nu skal i gang med en diskussion gående på, at der er nogen, der er skeptiske over for udvidelsen.

Hr. Ove Fich ved udmærket godt, at i hvert fald Det Konservative Folkeparti plus også mange andre borgerlige partier er meget stærke tilhængere af udvidelsen af EU.

Så må jeg i al stilfærdighed konstatere, at når jeg kigger på de initiativer, regeringen har taget, så er der ikke et eneste initiativ, der er taget med henblik på at fremme udvidelsen. I de spørgsmål, som drejer sig om institutionernes indretning, spørgsmål omkring stemmевægt osv., har man ikke taget nogle initiativer fra regeringens side. Så var det ikke på tide, at Socialdemokratiet begyndte at presse på regeringen med henblik på, at Danmark gik i spidsen for at få afklaret de spørgsmål, som skal afklares, før der kan være tale om nogen udvidelse af EU?

Jeg tænker også på en anden sag; jeg tænker på spørgsmålet omkring sproget. Det er jo afgørende for os, at når vi taler om udvidelsen, så skal det også være sådan, at vi kan bevare vores sprog i EU. Hvorfor tager man ikke noget initiativ fra den danske regerings side på det her område?

Til slut må jeg sige omkring forbeholdene: Vi har fra konservativ side det ønske – og jeg vil gerne understrege det – at denne regeringskonference slutter på en sådan måde, at Danmark også kan ophæve sine forbehold. Og derfor ønsker vi, at Danmark skal være en aktiv medspiller på regeringskonferencen, så det også kan ske.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu kan man jo vælge at falde for fristelsen fra hr. Ove Fichs side om, at det er hr. Ove Fich, der skal bestemme temaet for denne her debat, nemlig at vi skal have en udvidelsesdebat, og hvorfor gør vi ikke mere for at få overbevist vælgerne om, at det er det eneste rigtige, og så forsøge at pakke alt det andet bort.

Men jeg kunne egentlig godt tænke mig, når hr. Ove Fich nu selv rejser den debat, at spørge hr. Ove Fich: Hvordan var det nu, det gik sidst,

da EU blev udvidet? Var der ikke et eller andet med, at man bl.a. fra socialdemokratisk side gjorde meget ud af, at grunden til at EU skulle udvides med de nordiske lande, var, at man så kunne tale med en fælles nordisk røst i EU? Det var slagordet, det var det, vi hele tiden hørte i valgkampe, også herhjemme, og ved afstemninger. Vi skulle kunne tale med en fælles nordisk røst.

Vil hr. Ove Fich komme herop og forklare, hvor den fælles nordiske røst er blevet af. Hvor er der virkelig fælles fodslag mellem Danmark, Sverige og Finland på regeringskonferencen? Er sandheden ikke, at f.eks. på beskæftigelsesprojektområdet er man kappedes om at komme først med et udspil, så da det stod klart, at svenskerne ville komme med et udspil, skyndte den danske regering sig at fremlægge et udspil og nåede ikke engang at få det forelagt for Folketingets Europaudvalg af samme grund?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det kan ikke undgå at bekymre mig, at regeringen – eller i hvert fald den socialdemokratiske ordfører – vælger at se bort fra det fundamentale problem i forhold til demokratiet og grundloven, som vi egentlig skulle diskutere, før vi overhovedet går ind i debatten om de enkelte dele i de forhandlinger, som regeringen i øjeblikket fører på regeringskonferencen. Problemet er nemlig, at det i dag ikke er afklaret, om Maastricht-Traktaten strider mod grundloven, og før det spørgsmål er afklaret, vil det naturligvis være halsløs gerning at rode sig ind i forhandlinger for slet ikke at tale om beslutninger om nye traktater.

Jeg vil gerne spørge hr. Ove Fich, om han er enig i, at det naturligvis ikke kan komme på tale at begynde at lave folkeafstemning om ratifikation om en ny traktat, før grundlovssagen er afklaret. Det synes jeg egentlig er mere fundamentalt at få ind i centrum af debatten, for det vedrører jo også forholdet mellem Folketinget og befolkningen.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Til fru Annette Just og hr. Kent Kirk vil jeg gerne sige, at jeg er da helt opmærksom på, at borgerlige politikere går stærkt ind for udvidelsen af EU, og det er ikke det, jeg anker over. Min anke skyldes, at jeg ser opinionstillene og kan konstatere, at det slet ikke er en udbredt opfattelse

blandt borgerlige vælgere, at EU skal udvides, og derfor har jeg en klar opfordring til borgerlige politikere om at gøre noget mere for at overbevise deres vælgere om, at denne udvidelse skal finde sted.

Så vil jeg gerne sige til hr. Kent Kirk, at Socialdemokratiet har taget et stort skridt i relation til at forny institutionerne, nemlig bl.a. ved, at vi går ind for øget brug af flertalsafgørelser i Ministerrådet, og det er formentlig det allervigtigste. I øvrigt har vi endnu ikke set nogen konservative forslag til institutionelle ændringer.

Til hr. Kristian Thulesen Dahl vil jeg blot sige: Jo, de nordiske lande gør skam meget i fællesskab. Vi står langt fra så alene som tidligere. Jeg kan i flæng nævne miljøområdet, forbrugerområdet, ligestilling og beskæftigelse, så der er en lang række områder, hvor de nordiske lande støtter hinanden.

Til hr. Keld Albrechtsen vil jeg blot sige, at nu synes jeg, vi skal få regeringskonferencen til at lykkes, og den efterfølgende diskussion om ratifikation tager vi til den tid. Jeg mangler ærlig talt et svar på spørgsmålet om, hvorvidt Enhedslisten efterhånden kan besinde sig til at sige ja til udvidelsen af EU.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det er et opklarende spørgsmål til hr. Keld Albrechtsen, som faktisk for lidt siden sagde, at man burde ikke engang deltage i forhandlinger, og dermed må hr. Keld Albrechtsen naturligvis mene, at man ikke engang kan deltage i regeringskonferencen, fordi der kører en retssag i Danmark. Mener hr. Keld Albrechtsen virkelig for alvor, at vi ikke engang kan deltage i regeringskonferencen?

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg vil sige til hr. Ove Fich, at jeg tror, det ville være en fordel, hvis det var sådan, at man beskæftigede sig mere med det, de politiske partier mener her i Folketingssalen, end med opinionsmålingerne.

Det, jeg kan konstatere, er, at selv om Danmark og de fleste partier har udvidelsen som førsteprioritet, er der ikke kommet nogen initiativer fra regeringens side, som kan være med til at fremme udvidelsen. Hvis det er sådan, at man mener, at regeringens beskæftigelsesforslag, åbenhedsforslag, miljøforslag, svigforslag, forbrugerpolitiske forslag og spørgsmålet om de

nationale parlamenter er det, der skal være med til at fremme udvidelsen, kan man godt glemme alt om det.

Det, der er problemet med udvidelsen, er bl.a. spørgsmålene om, hvordan institutionerne skal indrettes. Her har vi ikke set noget forslag fra den danske regering, og jeg vil gerne understrege over for hr. Ove Fich, at det er regeringen, der har initiativet på det område. Partierne kan ikke stille selvstændige forslag på regeringskonferencen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil blot give det svar til fru Elisabeth Arnold, at med den linje, som den danske regering i øjeblikket fører på regeringskonferencen, ville det uden tvivl være klogere, at man slet ikke mødte frem.

Men det, som naturligvis står i centrum, er spørgsmålet, om man vil indlede en ratifikation og afholde en folkeafstemning, inden grundlovssagen er afgjort, og det forstod jeg næsten på hr. Ove Fich at Socialdemokratiet var indstillet på. Men så vil jeg godt spørge hr. Ove Fich, om Socialdemokratiet er villige til sammen med Det Radikale Venstre – som jo har en landsmødebeslutning om de ting – at gå sammen med os i den kommende forespørgselsdebat senere på eftermiddagen og fremsætte et dagsordensforslag, som sikrer, at der ikke afholdes folkeafstemninger om ratifikation, før grundlovssagen er afsluttet.

Det må være et elementært demokratisk krav at sikre, at det bliver besluttet, og så kan vi gå videre med diskussionen om indholdet af drøftelserne på regeringskonferencen. Hvis spillereglerne ikke er i orden, hvis grundloven trædes under fode, har vi jo et langt værre problem end de ting, der vedrører de enkelte elementer på regeringskonferencen.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg må sige, at det er et helt naturligt krav, der bliver fremført fra hr. Keld Albrechtsens side, og jeg skal også fra min side opfordre hr. Ove Fich til at tilslutte sig de spilleregler.

Lad mig sige til hr. Ove Fichs bemærkning om det nordiske samarbejde, at det er jo rigtigt, som hr. Ove Fich siger, at vi har jo nogle fælles holdninger, og vi har nogle fælles værdier. Der er nogle ting, vi i fællesskab kæmper for, ligesom vi har ting, vi er enige med englænderne i,

og som vi er enige med hollænderne i, og på rådsmøder i EU-regi eller på regeringskonferencen, som vi debatterer her i dag, kan vi se, om vi er enige eller uenige.

Men det var jo ikke det, man markedsførte det nordiske samarbejde med op til afstemningerne. Det, som bl.a. hr. Ove Fich markedsførte det nordiske islæt med, var jo netop, at nu var der en fælles nordisk røst, og at man nærmest kunne optræde som en blok. Og så er det, jeg spørger hr. Ove Fich: Er det ikke rigtigt, at sådan forholder det sig ikke i virkeligheden? Er det ikke sådan, at det tværtimod er sådan, at de nordiske lande nærmest kappes om at komme først, at der nærmest er tale om en kappestrid, hvor man på ingen måde forsøger at koordinere tingene og tale sammen, men tværtimod forsøger at komme før de andre? Og er det ikke rigtigt, at det er noget helt andet end det, man markedsførte tidligere? (*Uro på tilhørerpladserne - der bliver hængt transparenter ned fra brystværet*).

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Jeg må desværre konstatere, at hr. Keld Albrechtsen ser syner. Jeg kan slet ikke genkende den fortolkning, der bliver givet af det, jeg sagde. Jeg sagde ikke ét ord om spørgsmålet om ratifikation, jeg sagde: Lad os nu få regeringskonferencen afsluttet, inden vi begynder at tage stilling til disse spørgsmål.

Til hr. Kent Kirk blot et enkelt ord: Det er jo korrekt, at et parti ikke kan stille forslag på en regeringskonference, men der er jo intet, der hindrer et parti i at stille forslag f.eks. her fra Folketingets talerstol, og det havde jeg da gerne set.

Charlotte Antonsen (V):

Politisk har landene heldigvis for længe siden besluttet udvidelsen mod øst, og det spørgsmål er og bliver det vigtigste på regeringskonferencen. Vi har en historisk chance for at sikre menneskerettighederne i både denne del af Europa og i Central- og Østeuropa, og Danmark har en speciel opgave i den forbindelse, nemlig at få Baltikum med.

Den kolde krig sluttede i 1989, altså for 7 år siden, med Murens fald, og der gik kun 6 år fra Anden Verdenskrigs afslutning, til det daværende Vesttyskland var medlem af NATO. Vi synes, det er vigtigt, at man også i denne tid er i stand til hurtigt at træffe politiske beslutninger, der binder tidligere fjender sammen, så vi undgår en ny krig i fremtiden.

Det er allerede aftalt i Ministerrådet, at de nye medlemslandes optagelse starter ½ år efter regeringskonferencen, og den beslutning er vi tilfredse med. Det, der så er spørgsmålet til danske politikere og det overordnede spørgsmål på regeringskonferencen, er, om vi vil være med til at sikre friheden i de nye demokratier og vil være med til at påtage os vor del af ansvaret for disse landes nyvundne frihed.

På regeringskonferencen har landene ikke rigtig flyttet sig i retning af et egentligt kompromis. Specielt Storbritannien giver problemer, og derfor forventes regeringskonferencen først at slutte i Amsterdam i juni 1997. Men inden for den seneste måned er der kommet en stribe konkrete forslag fra formandskabet. Sagen har været diskuteret i gruppen af repræsentanter for udenrigsministrene og i gruppen af ministre flere gange, og vi begynder nu at skimte konklusionerne af en ny traktat. Om alt går vel, får vi det første samlede traktatudkast i december måned ved Dublin II-topmødet, og her forventer vi faktisk, at Socialdemokratiet og også regeringen i sin helhed vil begynde at tage fat på diskussionen om, hvad der faktisk står på dagsordenen i EU. Indtil videre har man jo afstået fra at deltage i en egentlig debat om hovedemnerne.

Hovedindholdet er og bliver en effektivisering af EU, så det bliver muligt at udvide med 10, måske flere, øst- og centraleuropæiske lande, og dernæst følger den indre og den ydre sikkerhed. De danske udspil om miljø, beskæftigelse, forbrugerpolitik og svig er ikke så centrale for regeringskonferencens succes.

Østudvidelsen nødvendiggør institutionelle ændringer, der effektiviserer samarbejdet, og på det punkt støtter Venstre færre beslutningsprocedurer. Vi så gerne, at der kun var tre beslutningsprocedurer, men vi kan selvfølgelig acceptere, at man ikke begynder at pille ved ØMU'en. Det er vi lidt nervøse for at man kan gøre, så samarbejdsproceduren i ØMU'en skal opretholdes. Vi går også ind for at forenkle forligsproceduren, artikel 189 b, og vi går ind for flere kvalificerede afgørelser i Ministerrådet. Alt dette vil bidrage til at gøre beslutningsprocessen lettere.

I Venstre er vi åbne over for ændringer i stemmevægten, især fordi magten forskydes, når en stribe nye små og mindre lande kommer ind i EU. Men uanset forenklingens ønsket er det vigtigt for os at fastholde én kommissær pr. land. Det hænger sammen med, at Kommissionen har monopol på at tage initiativer.

Det er også vigtigt at opretholde kravet om, at det danske sprog kan benyttes i Parlamentet. Det er udemokratisk, hvis der stilles særlige krav til sproglige færdigheder for personer, der ønsker at opstille til Europa-Parlamentet. Så må man løse oversættelsesproblemerne ved hjælp af teknik, f.eks. ved brug af oversættelsesprogrammer og en forenklet oversættelsesprocedure.

Venstre støtter også en effektivisering af EF-Domstolen. Sagsbehandlingstiden må meget gerne forkortes, og man kan overveje en automati med hensyn til arbejdets planlægning, tokammersystemer og andre ting, som kan effektivisere sagsbehandlingen ved Domstolen. I dag tager det meget lang tid.

Disse institutionelle forslag er for os at se klart hovedpunkt og forudsætningen for, at vi kan tage fat på østudvidelsen et halvt år efter konferencens afslutning, og dernæst kommer spørgsmålet om ydre og indre sikkerhed i EU. De spørgsmål har også stor betydning for Øst- og Centraleuropa.

For det første den ydre sikkerhed: Det er klart, at situationen har ændret sig væsentligt, siden de danske forbehold kom til verden ved årsskiftet 1992-93, altså for 4 år siden. Vi har bl.a. haft situationen i Bosnien, hvor der først kom gang i fredsforhandlingerne, da NATO meldte sig på banen, og det er selvfølgelig utåleligt, at EU ikke kan bidrage til at skabe ro i sin egen baggård.

NATO's beslutning om, at Vestunionen er den europæiske søjle i NATO, ligger nu fast. Frankrigs beslutning om fuldt medlemskab af NATO er også en ny kendsgerning, og selv Sverige og Finland har overhalet Danmark med hensyn til synet på forsvarspolitik i EU. Efter Venstres mening må Vestunionen meget gerne blive en integreret del af EU, og f.eks. kunne det tyske forslag om fuld integration i årene 2002-04 være en udmærket ting at skrive ind i traktaten.

Det fremgår nu, at alle lande – selvfølgelig med Danmark som fodnoteland – ønsker Petersberg-erklæringen skrevet ind i traktaten. Det drejer sig som bekendt om beslutningen fra juni 1992, hvorefter den bløde forsvarsdel, nemlig humanitære og fredsbevarende opgaver, kampindsats i forbindelse med krisestyring og fredsskabelse, skal ind i EU-samarbejdet. Men tilsyneladende har de danske forbehold blokeret for en positiv dansk melding. Det er trist, fordi vores forbehold jo netop – som der også står –

ikke forhindrer de øvrige lande i at gå videre, så vi er lidt uforstående over for, at regeringen fortsat blokerer for, at de andre lande tager fornuftige skridt på det forsvarspolitiske område. Det kan de godt gøre, og vi kan bevare vores forbehold og måske, som statsministeren sagde i åbningstalen, præcisere vores eksisterende forbehold.

Det er selvfølgelig også ærgerligt, at forbeholdet på forsvarsområdet har stigende betydning allerede i den nuværende traktat. Oprindeligt, da vi lavede forbeholdet, troede vi jo, det var et forbehold også over for fremtiden, men siden har det vist sig, at det allerede i dag har reelle konsekvenser. Danmark har måttet sige nej til i EU-regi at gennemføre evakuering, og vi har sagt nej til at deltage i minerydning i EU-regi. Det sidste kan vi jo så måske tilslutte os i et andet regi, men under alle omstændigheder sætter det forbeholdene i perspektiv, og vi kan så håbe, at det, at man får lidt kød og blod på forbeholdene, kan bidrage til en øget folkelig forståelse. Men for os at se er det en uholdbar situation.

Hvad angår den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik er der klart behov for en større effektivitet. Det er meget interessant, at hovedparten af EU-landene nu støtter flertalsafgørelser, men – igen – ikke Danmark.

Vi har sagt i vores udspil, at landene skal have lov til at afstå, hvis de ønsker det, men dér har vi jo så netop set den danske reaktion over for EU's forslag om Helms-Burton, som jo viser, at dette forslag om muligheden for at stå af en beslutning ikke er tilstrækkeligt, for Danmark kunne være stået af her og ladet de 14 andre gå videre, men det gjorde vi ikke. Vi ville blokere, fordi vi havde muligheden for at blokere, og dér er vi i Venstre lidt nervøse for, at den mulighed, hvis den opretholdes på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område, selvfølgelig også vil blive benyttet af de lande.

Vi støtter en analyse- og planlægningsenhed. Vi støtter, at generalsekretæren bliver den drivende kraft i det forsvars- og udenrigspolitiske samarbejde. Og vi vil godt spørge til finansieringen, for vi mener ikke umiddelbart, at det er helt uproblematisk at sige, at de lande, der ikke deltager, heller ikke skal være med til at finansiere, for dermed fjerner man jo en af de grundlæggende ideer i EU-samarbejdet, nemlig solidariteten, den solidaritet, der betyder, at selv om vi ikke får lige stor del i f.eks. strukturfondene, betaler vi alle sammen vores bidrag til det.

Så jeg vil godt spørge udenrigsministeren, om der ikke er en risiko på det punkt.

Jeg må jo tage alle spørgsmål til forbindelse med forespørgselsdebatten, men nu har jeg også nævnt det, der for os at se er hovedspørgsmålene på regeringskonferencen. Det, der så udmærker regeringen, er, at regeringen konsekvent har undladt at fremlægge forslag om hovedspørgsmålene, og det viser jo, at regeringen i udenrigspolitiske spørgsmål, ikke alene i enkeltager, men også i det store spørgsmål, EU-spørgsmålet, har et problem med at finde ud af, hvordan man varetager landets interesser.

Afslutningsvis: De danske forbehold – hvad skal vi gøre, og hvornår? For det første skal vi huske på, at forbeholdene kun hindrer Danmark i at deltage. Vi kan altså ikke forhindre de andre i at gå videre. Regeringen ønsker ikke at diskutere forbeholdene. Venstre har i lang tid forsøgt at få en egentlig diskussion om de fire danske forbehold. Det har ikke kunnet lade sig gøre. Både statsministeren og udenrigsministeren og den øvrige regering er fuldstændig tavse.

Derfor har Venstre, som det på det sidste er fremgået af dagspressen, nu erkendt, at det ikke kan lade sig gøre i denne omgang at komme af med forbeholdene. En folkeafstemning ligger langt ude i fremtiden, fordi det er umuligt at forestille sig en folkeafstemning uden en grundig folkelig debat inden.

Så konklusionen for os at se er, at vi først kommer af med forbeholdene, når vi får en ny regering.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Blot et enkelt spørgsmål.

Jeg hørte, at fru Charlotte Antonsen gjorde sig til talsmand for ændrede stemnevægte mellem landene. Jeg vil gerne bede fru Charlotte Antonsen bekræfte, at det så betyder, at Venstre er indstillet på, at de store lande skal have flere stemmer i forhold til de små lande, uden at Danmark og de andre små lande får noget til gengæld for det.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg er meget glad for, at Venstres ordfører kom med den melding her fra Folketingets talerstol, at man i Venstre har erkendt, at de fire forbehold ikke står foran deres afskaffelse, og at man må leve med dem, indtil der er mulighed for, at

der er en ændret stemning i befolkningen. Den melding synes jeg det var rart at få her fra Folketingets talerstol.

Men jeg har et konkret spørgsmål til fru Charlotte Antonsen i forbindelse med den ret lange tid, fru Charlotte Antonsen anvendte på beskrivelser af det sikkerhedspolitiske problem og det, at forbeholdet på det sikkerhedspolitiske område efter Venstres mening var en uholdbar situation. Jeg vil gerne spørge, om det slet ikke bekymrer Venstre, eller om Venstre slet ikke kan forestille sig de problemer, man kan komme i, hvis man har et sæt af lande, som beslutter sig i NATO, og et andet sæt af lande, som beslutter sig i EU, for at handle i forbindelse med en konkret konflikt i Europa eller et andet sted, og man altså inden for det samme geografiske område har to vidt forskellige sikkerhedspolitiske beslutninger. Det vil jo nemlig blive konsekvensen af, at man opbygger en selvstændig sikkerhedsorganisation i EU.

Er det scenario slet ikke et, som man en gang imellem kan diskutere i Venstre?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det er jo underholdende at følge Venstres og De Konservatives manøvrer i forhold til hinanden. Hr. Kent Kirk siger nu, at det er De Konservatives mål at få fjernet undtagelserne ved afslutningen af regeringskonferencen, mens Venstre, som tidligere havde det krav, nu tilsyneladende støtter det fifleri, som Venstre så stærkt kritiserede under afslutningsdebatten her i Folketinget i foråret.

Jeg vil godt spørge Venstres ordfører, hvad det er, der har gjort, at man nu er tilhænger af de fiflerier, som man så stærkt tog afstand fra i foråret.

Jeg kan huske debatten og var fuldstændig enig i det synspunkt, der blev fremført dengang, nemlig at i stedet for, at man går ud og afskaffer undtagelserne åbenlyst, ja, så fifler man dem væk. Fru Charlotte Antonsen nævnte selv, at man har dette med fredsskabende militære aktioner inde i billedet nu; det er jo militære aktioner, og det vil sige, at det er et forsvar, det er fiflerier.

Hvordan kan det være, at Venstre nu støtter fiflerimetoden?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Først omkring Helms-Burton-loven: Er det ikke korrekt, fru Charlotte Antonsen, at hvis Danmark havde undladt at stemme og de andre havde stemt dét igennem, der lå, så var det, der blev vedtaget, alligevel gældende i Danmark?

Dernæst omkring det her med forsvarspolitikken: Jeg kunne godt tænke mig at spørge fru Charlotte Antonsen, om Venstre er tilhænger af det langsigtede mål om et fælles forsvar, som det i dag fremgår af traktatgrundlaget, eller er Venstre tilhænger af, at man, hvis man kan blive enige om det på regeringskonferencen, fjerner det langsigtede mål? Altså forstået på den måde: Er Venstre tilhænger af, at man har det fælles forsvar, eller er det blot et spørgsmål om, at Danmark ikke må stå udenfor, hvis det kommer, hvis de andre vedtager det?

Og så med hensyn til det forbehold, vi har: Det er mig altså fuldstændig uforståeligt, at fru Charlotte Antonsen kan argumentere for, at hvis vi vælger at stå uden for en fælles aktion, og fru Charlotte Antonsen anerkender, vi har et forbehold på det her område, så anerkender fru Charlotte Antonsen ikke, at det også bør udstrækkes til naturligvis at omfatte, at så er vi heller ikke solidarisk bundet, politisk bundet af den aktion, og så er vi selvfølgelig heller ikke forpligtet til at betale for den aktion.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg vil starte med noget mig uvant i EU-debatter, nemlig at rose Venstres ordfører, og det skal være for Venstres kovending. Det er ikke altid, den slags ser elegant ud, men egentlig er det da forholdsvis elegant gjort, at Venstre helt skifter synspunkt vedrørende forbeholdene. Nu har Venstre erkendt, at man ikke kommer uden om forbeholdene. Godt.

Det næste, jeg må spørge fru Charlotte Antonsen om, er: Betyder det så, at Venstre forstår og vil kæmpe for, at forbeholdene på de områder, som de omfatter, er det mandat, som regeringen skal forhandle ud fra sammen med andre? Det er jo det afgørende. Vi, der var med til at lave forbeholdene, ved jo godt, hvorfor vi lavede dem. Det var, fordi vi vidste, at der kom en regeringskonference mere på de områder, og derfor blev linjen, som Danmark skal forhandle ud fra, fastlagt i de forbehold.

Derfor til Venstre: Hvis det her skal være troværdigt og ikke være et eller andet fifleri, bety-

der det så, at Venstre betragter forbeholdene som et mandat, og at man skal sikre, at indholdet præciseres i en ny traktat?

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg er meget glad for hr. Keld Albrechtsens iagttagelse og kan kun konstatere, at De Konservative ved man hvor man har.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Hr. Ove Fich spørger, om vi tager os betaling, hvis vi ændrer stemmevægtene. Ja, men altså der er mange ting, Venstre gerne vil på denne regeringskonference; jeg har lige listet dem op. F.eks. vil vi gerne bevare vores kommissær.

Det, der er afgørende for os, når vi diskuterer stemmevægte, er, at vi ikke umuliggør beslutninger i EU, og det er klart, at når de nye lande, der står på spring for at komme ind, alle sammen er små og mellemstore lande, bliver der større muligheder end i dag for at blokere beslutninger, hvis man bevarer den nuværende stemmevægt.

Vi er interesseret i, at det fortsat skal være muligt at træffe beslutninger. Det er det ene. Det andet, vi er interesseret i, er at holde på de store lande, så vi ikke hele tiden ser Kohl rejse til USA og beslutte ting og sager på Europas vegne. Vi vil gerne have, at de store lande bliver i EU og træffer beslutningerne i fællesskab med os dér.

Fru Elisabeth Arnold spørger, om der kan komme konflikter mellem Vestunionen og NATO. Ja, som landet ligger i dag, er NATO et forsvarspoliti i EU. NATO er nævnt i Traktaten i dag, og dermed er der ikke i øjeblikket noget som helst, der tyder på en konflikt. Det eneste land, der indtil for nylig har ønsket en konflikt med amerikanerne, har jo været Frankrig, men de har overgivet sig; de søger nu fuldt medlemskab af NATO, så den frygt nærer vi ikke.

Hr. Albrechtsen spørger, om vi nu vil til at fikle. Nej, vi fifler aldrig i Venstre. Vi har jo netop erkendt, at en folkelig debat er forudsætningen for en afstemning om forbeholdene. Det vil regeringen ikke være med til. Vi kan ikke alene køre en folkeafstemning igennem, og derfor siger vi, at så må den folkeafstemning vente, til vi får en regering, som er i stand til at tage debatten.

Statsministeren sagde så ved åbningstalen – og det har vi jo støttet – at der kan blive tale om præciseringer, og det er jo den metode, hvorefter

ter man kan opretholde de særlige danske forbehold: at man præciserer dem i forhold til det, der bliver den nye traktat.

Det sidste er i virkeligheden så også svaret til hr. Steen Gade: Nej, vi skal ikke pålægge de andre lande de danske forbehold. Det er alene danske forbehold, der ikke vedrører de andre.

Hr. Thulesen Dahl må jeg vende tilbage til, kan jeg se.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Ja, jeg havde siddet og håbet på, at vi havde fået et fornuftigt svar fra fru Charlotte Antonsen. Men svaret var meget enkelt, at når man taler om stemnevægt og lignende, er det vigtigste for Venstre, at der bliver truffet nogle beslutninger; så er det bedøvende ligegyldigt, om Danmark overhovedet bliver hørt eller ej. Skidt være med alle de små lande, bare de store får lov til at blive ved med at bestemme.

Jeg er glad for, at jeg ikke tilhører partiet Venstre.

Dernæst siger fru Charlotte Antonsen: Ja, men altså nu er der ingen problemer, Vestunionen og NATO kan samarbejde, for Frankrig har bestemt sig for at være fuldt medlem af NATO.

Jeg ville ønske, at de også vidste det i Frankrig, for det eneste, de har gjort, er, at de har sluttet sig dele af det, men de er altså ikke fuldt med på nuværende tidspunkt.

Så er der altså en lille forskel, som fru Charlotte Antonsen glemmer, når vi taler om Vestunionen som en del af EU; det er de fire lande, der hedder Sverige, Finland, Østrig og Irland. Jeg ved ikke, om fru Charlotte Antonsen mener, at det er så små og ligegyldige lande, at vi bare kan smide dem ud af EU, når vi absolut skal have det til at fungere. De er ikke medlem af NATO. De ønsker ikke at være medlem af NATO på nuværende tidspunkt i hvert fald, og derfor så er der problemer med Vestunionen og forsvaret i EU.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Ja, men fru Annette Just præciserede det jo i og for sig i den netop overståede korte bemærkning.

Jeg vil også sige til fru Charlotte Antonsen, at det, jeg spurgte om, var ikke, om der kunne komme konflikter mellem Vestunionen og NATO, men mellem det fælles sikkerhedspolitiske apparat, som man forudser at nogen ønsker

skal opbygges i EU. Man kunne forestille sig en beslutningstagen i en medlemskreds, som ikke var identisk med NATO's medlemskreds eller med Vestunionens medlemskreds, og der vil kunne komme konfliktende beslutninger, og det tror jeg vi gerne ville høre noget om. Ser Venstre det slet ikke som et problem, at der kan komme to forskellige medlemskredse, som beslutter to forskellige ting om den samme konflikt?

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Jeg hørte fru Charlotte Antonsen gå ind for, at de store EU-lande skal have flere stemmer i Ministerrådet.

Én ting er, at man i en forhandling måske kan blive nødt til at fire på sit standpunkt, men at man ligefrem sådan svækker sin egen position må dog siges at være overraskende. Det er at smide håndklædet i ringen over et halvt år før man overhovedet når frem til målstrøgerne, og det gør jo ikke lige netop forhandlingspositionen stærkere.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Tak for svaret om forbeholdenes stilling. Jeg forstod, at det er Venstres synspunkt, at det under forhandlingerne kan være nødvendigt at præcisere indholdet af forbeholdene, f.eks. i Traktaten. Det var jo noget af det, vi kæmpede for, da vi forhandlede, men dengang var der en anden udenrigsminister og måske en anden politisk situation, så da kunne vi jo ikke få igennem, at det skulle præciseres i Traktaten. Men hvis det nu er Venstres melding, er der da sket noget godt i løbet af sommeren.

Det andet, fru Charlotte Antonsen siger, at det ikke må gælde andre lande, må vel være noget, de andre lande selv tager stilling til. Det må vel være sådan, at de andre lande, f.eks. de, der ikke er medlem af Vestunionen, selv tager stilling til, hvordan de vil indplaceres i f.eks. en fleksibel model, der handler om forsvarspolitik. Det er vel ikke være noget, vi kan bestemme på forhånd i Danmark.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes ikke, jeg rigtig fik svar på det med fiflerierne.

Men der er et andet spørgsmål, som jeg bliver nødt til at stille fru Charlotte Antonsen, for jeg synes unægtelig, det bliver interessant, når man

lytter til ordvekslingen mellem Socialdemokratiet og Venstre om de store landes stemmевægt.

Jeg vil godt spørge, om det ikke er rigtigt, at det, man i virkeligheden er uenig om, ikke er, om vi skal smide håndklædet i ringen. Jeg synes nok, det er lidt rystende at høre af hr. Ove Fich, at Socialdemokratiet i virkeligheden har forladt sin position. Man mener nok, der skal føres en retrætekamp på spørgsmålet, men i virkeligheden har hr. Ove Fich jo i dag smidt håndklædet i ringen.

Hvad er så egentlig forskellen mellem Socialdemokratiet og Venstre i det spørgsmål? De to partier har tilsyneladende kapitulert. Det er ret rystende.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg lovede at svare hr. Thulesen Dahl på spørgsmålet før om Helms-Burton-loven. Det er rigtigt, at den også ville være gældende i Danmark.

Med hensyn til, hvad Venstre står for, når vi taler forsvarspolitik, så er Venstre tilhænger af, at Vestunionen på længere sigt bliver en del af EU, og Venstre er tilhænger af, at Danmark bliver medlem af Vestunionen; men de to beslutninger behøver ikke nødvendigvis komme på samme tid. Under alle omstændigheder er det godt at få forsvarspolitikken ind i EU, uanset at Danmark frem til efter en folkeafstemning ikke kan være medlem.

Til fru Elisabeth Arnold: Nej, jeg kan ikke se nogen konfliktmulighed mellem EU og NATO. Jeg mener ikke, det er et relevant problem, der bliver rejst.

Og så både til hr. Ove Fich og hr. Albrechtsen: Jeg kan ikke se den store uenighed mellem det, jeg har sagt, og det, regeringen har sagt, om store og små lande. Men hr. Ove Fich skal åbenbart markere sig i forhold til Venstre, og det er jo i sig selv godt nok for den politiske debat.

Hr. Steen Gade siger, jeg har sagt, at vi vil præcisere forbeholdene i Traktaten. Det er jo ikke nødvendigvis i Traktaten, at den præcisering skal ske. Det, vi alle sammen kan se, er, at to af de danske forbehold, nemlig det retlige samarbejde og det forsvarspolitiske samarbejde kan blive berørt at de traktatændringer, der nu lægges op til. Hvis vi skal opretholde forbeholdene, som de eksisterer – altså det, vi har lovet befolkningen, at den selv skal tage stilling til ved en folkeafstemning i det omfang, de bliver ændret, eller grundlaget for dem bliver ændret ved Traktaten – kan der være behov for en eller

anden form for en præcisering, og den har vi givet vores tilslutning til.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg er selvfølgelig nødt til at starte med at takke fru Charlotte Antonsen for den fine præcisering af, at Venstre ønsker, at Danmark skal være medlem af Vestunionen, at Vestunionen skal være en del af EU, og at vi skal have forsvarssamarbejdet ind i EU.

Jeg ved blot ikke, om fru Charlotte Antonsen er opmærksom på, at det er ensbetydende med, at vi nedbryder NATO. Det er fint, at fru Charlotte Antonsen bare sidder og ryster på hovedet, for det kan jo hverken høres eller skrives ned. Men der er den lille hage ved det, at der faktisk på nuværende tidspunkt er fire EU-lande, der ikke er medlemmer af NATO, og de skal altså være medlemmer af det forsvarspolitiske samarbejde og stå for den forsvarsmæssige sikring af Vesteuropa.

Der er to europæiske NATO-lande plus Island, hvis man tager det med i Europa, som ikke er medlemmer af EU; det ene kan ikke, og det andet vil ikke være medlem af EU. Det er nordflanken, og det er sydflanken, nemlig Norge og Tyrkiet, og dem er fru Charlotte Antonsen og Venstre altså bedøvende ligeglade med.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne sige fru Charlotte Antonsen tak for besvarelsen.

Jeg kan så forstå, at Venstres politik er, at man altså i EU skal fastholde tanken om, at man på længere sigt får et fælles forsvar. Det er meget godt, synes jeg, at vi får den opklaring, for det er jo netop et emne på regeringskonferencen. Det er netop foreslået, at man piller den linje ud, og det støtter Dansk Folkeparti naturligvis at man gør.

Men når fru Charlotte Antonsen så samtidig siger, at Venstre ikke vil acceptere nogen form for fifleri med de danske forbehold, bliver jeg bare nødt til at fastholde fru Charlotte Antonsen på, hvordan man undgår fifleri med det danske forbehold på forsvarsområdet, hvis man siger, at vi kan afstå fra at deltage i en fælles aktion, men vi kan alligevel ikke undgå at skulle udtrykke os politisk solidarisk med den pågældende aktion, og vi bliver også nødt til at betale til aktionen. Er det ikke at file med det danske forbehold at sige, at vi godt nok aktivt kan væl-

ge ikke at deltage, men at vi stadig væk skal betale, og vi skal stadig væk være solidariske med aktionen og dermed politisk underbygge aktionen?

Finder Venstre ikke, at det reelt er på kant med det danske forbehold?

Kent Kirk (KF):

Jeg havde et håb om, at vi kunne få en debat, hvor vi ikke skulle trave rundt i det samme igen, som vi har gjort tusindvis af gange før, nemlig de danske forbehold, og så begynde at koncentrere os om, hvad det er, der foregår på regeringskonferencen. Jeg håber stadig væk, det vil kunne lade sig gøre for os.

Men jeg vil gerne takke udenrigsministeren for denne redegørelse og konstatere, at det jo ikke er den mest opmuntrende læsning, altså forstået på den måde, at man sidder ikke og mører sig, når man læser den. Det er et meget interessant stof, men også et meget kedeligt stof.

Når jeg har læst det her igennem, sidder jeg med den fornemmelse, at jeg er så bange for, at Danmark vælger den forkerte strategi på regeringskonferencen, for jeg går ud fra, at vi alle sammen har den interesse, at Danmark skal have maksimal indflydelse. Det må være udgangspunktet, uanset hvor vi står i Folketingssalen, og dér er jeg altså bange for, at vi langsomt er ved at køre os op i en krog, hvor vi af mere eller mindre indvortes grunde tager initiativer og ikke rigtigt forholder os til de emner, som er emnerne på regeringskonferencen, således som regeringen også selv skriver på den første side i sin redegørelse, nemlig forsvarspolitikken, udenrigs- og sikkerhedspolitikken, og hvordan institutionernes rapport har været om Maastricht-Traktatens funktioner.

Jeg er bange for, at man i Socialdemokratiet har så stort et behov for at tage nogle emner op om beskæftigelse, åbenhed, miljø, svig, forbrugspolitik, at man bruger al kraften dér, og at vores Udenrigsministerium ikke får tilstrækkelig stor opbakning til at gå ind og reagere og arbejde på de vigtige områder, som alle de andre lande forholder sig til.

Jeg var til en konference i går og i forgårs i Bruxelles, og jeg må nok sige, at de emner, jeg møder fra de andre landes repræsentanter, er nogle helt andre. Det er ikke det, som vi fra dansk side har fokuseret på.

Men må jeg så sige om redegørelsen, at når man læser den igennem, er det eneste, der stort set er afklaret nu, det, som hr. Ove Fich også var

inde på, nemlig spørgsmålet om unionsborgerskab, og vi havde jo heller ikke forventet, at det ville komme til at volde store problemer på regeringskonferencen; men det er da godt, at det er afklaret.

Hvis vi så kigger på de grundlæggende rettigheder for borgerne, er der en masse uafklarede spørgsmål her, og jeg mener, at det er et område, som vi virkelig bør interessere os for, specielt når vi har det mål, at EU skal udvides med de øst- og centraleuropæiske lande.

Når man tænker på, hvad det har betydet, at Romtraktaten har et afsnit, der sikrer, at man ikke må diskriminere på nationalitet, taler vi om det samme her, når vi taler om de grundlæggende rettigheder, og kan vi få det ind i Traktaten på en sådan måde, at vi er sikre på, at alle medlemslandene er tvunget til at respektere det, er vi nået et meget stort skridt videre i det europæiske samarbejde.

Det er bl.a. spørgsmålet om demokrati og menneskerettigheder, spørgsmålet om, at man ikke må lave lovgivning, heller ikke straffelovgivning, med tilbagevirkende kraft og lignende. Det er noget af det, som vi håber at det vil lykkes at finde en afklaring på i de kommende måneder.

Hvis vi så kigger på det retlige og de indre anliggender, må vi nok sige, at her står vi meget isoleret i forhold til de andre lande, og derfor kunne man da godt efterlyse en lidt større dristighed fra regeringens side. Vi har fra konservativ side sagt mange gange, at vi ser, at der selvfølgelig er nogle problemer ved, at det her område ligger ovre i det mellemstatslige samarbejde, ovre i søjle 3, for når man først har vedtaget noget dér, er det svært at få den parlamentariske kontrol ind, og det er svært at sikre, at der tages de nødvendige initiativer inden for den ramme, som tingene er vedtaget i.

Derfor har vi også foreslået regeringen, at man simpelt hen fastholder det i søjle 3, indtil tingene er vedtaget og ratificeret i de nationale parlamenter, og så vil det være naturligt, at man fører det over i søjle 1, således at Europa-Parlamentet, Europa-Kommissionen og Domstolen kan komme til at spille sin rolle dér.

Hvis vi kigger på regeringens forslag om beskæftigelse, er jeg altså nødt til at sige, at her har vi i Det Konservative Folkeparti vore problemer, specielt fordi vi synes, regeringen går for langt i retning af at give Kommissionen en rolle i forhold til en fælles beskæftigelsespolitik.

Vi synes ikke, det er rigtigt, at Kommissionen kan fremsætte forslag om, hvordan landene skal indrette deres beskæftigelsespolitik, og at disse forslag så kan vedtages i Ministerrådet med kvalificeret flertal. Dér synes vi ikke, at man respekterer, at beskæftigelsespolitikken er et nationalt anliggende, som godt nok skal kunne koordineres EU-landene imellem; man går altså et skridt for langt.

Det samme er tilfældet på miljøområdet. Heldigvis kan vi nu konstatere, at en række lande ikke støtter det danske forslag. Men det er betænkeligt, hvis man går så langt i spørgsmålet om miljøgarantien, at man risikerer, at den kan bruges som en form for protektionistisk foranstaltning i EU-politikken; derfor må og skal Kommissionen selvfølgelig have en rolle at spille her.

Det samme er tilfældet med miljøafgifter. Vi er fra konservativ side altså gået lidt ind på tankegangen og har sagt, at det da godt kan ske, at der er nogle miljøafgifter, der skal kunne vedtages med et kvalificeret flertal, men så må det også være et ufravigeligt krav, at de penge, der så kommer ind, kun kan bruges til forbedring af miljøet, og det har man altså ikke taget fat i fra regeringens side med de forslag, den har lagt frem.

Vi har meget dyrket spørgsmålet om nærhed, spørgsmålet om de nationale parlamenters rolle, og vi synes, det er et problem i Maastricht-Traktaten, at det er Kommissionen, der ligesom skal definere subsidaritetsprincippet, hver gang de fremsætter forslag. Derfor så vi gerne, at vi fra dansk side var lidt mere aktive i retning af at finde en løsning, hvor de nationale parlamenter kunne komme til at spille en mere aktiv rolle.

Jeg ved godt, at vi i fredags fik forelagt et forslag fra regeringen på det her område, men det vil jo ikke løse problemet. Her så vi altså meget gerne, at de nationale parlamenter virkelig kom til at spille en rolle.

Så er der regeringens åbenhedsforslag, hvilket vi kan tilslutte os, samtidig med at vi med undren stadig væk konstaterer, at der i Rådet er mulighed for at lave hemmelige erklæringer, som vi har meget bøvln med selv i de nationale parlamenter at få en orientering om.

Men det afgørende på denne regeringskonference ud over forsvarspolitikken, udenrigs- og sikkerhedspolitikken er jo spørgsmålet om, hvordan vi indretter institutionerne, for vi får ingen udvidelse, hvis det er sådan, at vi ikke finder et svar på de spørgsmål. Som jeg sagde i

en af mine korte bemærkninger til hr. Ove Fich, så synes vi godt, at man fra dansk side kan være lidt mere aktiv. Vi er nødt til at finde en løsning på, hvordan institutionerne skal fungere, og vi er også nødt til at sikre, at de små lande ikke bliver rendt over ende i den kamp.

Vi ønsker fra konservativ side, at vi sikrer os, at landene selvfølgelig har en kommissær. Det er meget afgørende, for man kan ikke have et kollegium som Kommissionen, der har initiativret, hvis det er sådan, at landene så ikke er repræsenteret dér. Vi er tilhængere af, at man også kan gå ind og bruge det dobbelte flertal, men som man konstaterer i redegørelsen, er der stort set ikke sket fremskridt i de her spørgsmål. Var det ikke en idé, at vi fra dansk side var lidt mere aktive her?

Så er der det meget interessante emne, som er kommet frem på fransk-tysk foranledning: Spørgsmålet om fleksibilitet. Vi ser det som noget, der kan være en fare for EU-samarbejdet, hvis man gennemfører de tanker i søjle 1. Det kan jeg også se at regeringen er opmærksom på. Men hvis man forestiller sig, at vi indfører en fleksibilitet, hvor 7-8 lande kan gå videre, hvad er det så for en rolle, Kommissionen skal spille? Er det Kommissionen, der skal tage initiativet til de forslag, de 7-8 lande skal gå videre med, og hvilken rolle skal Europa-Parlamentet spille?

Hvis man accepterer, at 7-8 lande kan vedtage noget under søjle 1 og så køre videre med det, skal de parlamentarikere, der så kommer fra de lande, der ikke er omfattet af det, gå ud ad døren, når det så skal behandles i Europa-Parlamentet? Der er en masse problemer i det her, men jeg er opmærksom på, at selvfølgelig forsøger regeringen her at følge den linje, som vi fra konservativ side har lagt os på.

Må jeg bruge mine sidste minutter til at tale lidt om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og forsvarspolitikken, for det er jo i virkeligheden her, at det vigtige skal ske. Hvis vi tager spørgsmålet, som en række lande ønsker inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, om at lave flertalsafgørelser, så ser jeg det som et kæmpe problem i forhold til landenes suverænitæt. Hvordan kan man være en suveræn stat, hvis man kan blive stemt ned i sin udenrigspolitik? Det er meget svært, synes jeg. Derfor synes jeg, at de lande ikke har gennemtænkt tingene. Man er nødt til at finde balancen imellem, at man har, hvad kan man sige, suverænitæt over sin udenrigspolitik, og at man også kan samarbejde.

Så kan man sige, at man ikke skal have så meget suverænitet, at man kan forhindre de 14 andre lande i at gennemføre noget. Så vil det jo være logisk, at vi genoptager den idé og de tanker, der har været omkring opting out; at et land kan stå uden for en beslutning. Derfor vil jeg gerne spørge udenrigsministeren: Hvor er de tanker henne? Det eneste, man skriver i redegørelsen, er, at et flertal af lande støtter en større anvendelse af flertalsafgørelser. Men er der ingen muligheder for, at vi kan få de tanker frem i debatten igen? Jeg finder, at det er meget afgørende.

Om forsvarspolitikken. Ja, vi kan fuldt ud tilslutte os, at man indarbejder Petersbergopgaverne, men jeg synes, at man i diskussionen mellem medlemslandene er på vej ind i nogle kæmpe problemer, for på den ene side siger vi, at for at blive medlem af WEU skal man også være medlem af NATO. Det accepterer alle, det er logisk, for hvis WEU skal være den europæiske søjle i NATO, så er der meget logik i det. Men på den anden side er der lande, der fremfører ønsket om, at WEU i løbet af en 4-5-6 år skal integreres i EU.

Så kan vi komme i den pudsige situation, at det er USA, den amerikanske kongres, der skal bestemme, hvilke lande der kan optages i EU, og vi kan komme i den situation, at man af økonomiske grunde siger: Jamen vi kan ikke udvide NATO med de og de lande, fordi det er alt, alt for bekosteligt. Det afgøres i den amerikanske kongres' budgetudvalg. Så hvis man følger de tyske tanker, kan man i virkeligheden ende derhenne, hvor de lande så ikke kan blive medlem af EU.

Så jeg synes nok, at der er en masse problemer her, og jeg vil gerne have, at udenrigsministeren uddyber de ting, for det er jo her, slaget kommer til at stå.

Så undskyld, hr. formand, jeg har vist brugt min taletid.

Anden næstformand (Henning Grove):

Det er helt i orden.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Hr. Kent Kirk siger, at det er lidt ærgerligt, at Socialdemokratiet har behov for at tage visse ting op. Nej, vi tager dem ikke op, fordi vi har behov for det; vi tager dem op, fordi vi rent faktisk går ind for det. Vi mener, det er en fordel, at man på europæisk plan samarbejder om at ska-

be arbejdspladser, at man samarbejder om et bedre miljø, og at man i fællesskab laver en ordentlig forbrugerpolitik, når nu varerne flyder frit over grænserne. Så det er noget, vi går ind for. Og jeg vil gerne tilføje: Og heldigvis går det da i den rigtige retning.

Beskæftigelsesforslaget vinder i stigende grad støtte. Det samme gør vores forslag om åbenhed. På miljøområdet er der ikke sket så forfærdelig meget endnu, men jeg er ret overbevist om, at der nok skal ske noget dér. Så når hr. Kent Kirk siger, at i de kredse, hvor hr. Kent Kirk kommer, taler man om andre emner, så kan jeg kun konstatere, at vi kommer i forskellige kredse.

For Socialdemokratiet er det helt afgørende, at vi vil noget på den her regeringskonference. De Konservative vil ikke nær så meget, og det er vel ret naturligt – det er jo netop forskellen på Socialdemokratiet og Det Konservative Folkeparti.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, det var interessant, at hr. Kent Kirk kom ind på spørgsmålet om den danske forhandlingsstrategi, som hr. Kent Kirk fandt var forkert. Og jeg må sige, at den beskrivelse af problemet, som hr. Kirk fremlagde, nemlig at den danske regering får malet sig selv op i en krog og til sidst kommer til at stå for sig selv ved siden af de afgørende beslutninger, mens de andre lande kører af sted, er jo en korrekt beskrivelse. Det ville jo være konsekvensen, hvis man fortsætter den forhandlingslinje, som den danske regering har fremlagt. Man opnår i alt væsentligt ikke resultater på de områder, hvor man har sat kræfterne ind, men kommer til at stå blottet dér, hvor det afgørende slag kommer til at stå. Det kommer så til udtryk i, at man allerede nu kan se, at man kommer til at beskæftige sig med sådanne fundamentale spørgsmål som stemmevægtene, som hr. Ove Fich var inde på for et øjeblik siden.

Men jeg vil godt spørge hr. Kent Kirk: Hvad vil De Konservative gøre ved det problem, at vi har en forkert forhandlingsstrategi?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil kvittere for en anden del af hr. Kent Kirks indlæg, nemlig for spørgsmålet om en fælles udenrigspolitik og flertalsafgørelser inden for en fælles udenrigspolitik. Jeg synes, det var rart

at få konstateret, at Det Konservative Folkeparti klart siger fra, når det drejer sig om flertalsafgørelser i udenrigspolitikken, fordi vi på det område vil miste klar suverænitæt; jeg er meget enig.

Derimod var der et andet område, som jeg synes var knap så forståeligt i hr. Kent Kirks tale, og det drejede sig om, at det retlige og indre område skal over som søjle 1-område. For hvad vil det betyde i praksis? Ja, det vil jo betyde, at asylpolitik, asylspørgsmål og kvoter for asylsøgere eksempelvis er noget, vi skal behandle med flertalsafgørelser i Ministerrådet.

Og jeg vil gerne spørge hr. Kent Kirk: Kan man overhovedet forestille sig, at Danmark er med til at etablere et flertal, som vi jo også har diskuteret under tidligere debatter, der f.eks. går ud på, at Frankrig imod Frankrigs ønske skal have, skal vi sige, 100.000 asylsøgere? Forestiller hr. Kent Kirk sig det? For hvis ikke hr. Kent Kirk forestiller sig, det kunne ske, jamen så ville man jo i praksis heller ikke kunne have flertalsafgørelser på det område.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Nu har hr. Kent Kirk nogle gange talt om, at regeringen ikke har spillet ud på det institutionelle område, og så må man vel efterhånden komme dertil, at man må efterlyse, hvad det er, Danmark skal spille ud med.

Det, jeg er helt forvirret over, er, at Det Konservative Folkeparti kører så offensivt frem på det her område, når vi alle sammen ved, at der ikke rigtig ligger nogen forslag på bordet, og at en diskussion om stemmevægte og den slags ting bliver det sidste, man klarer af, fordi det ikke er ret let. Det er for øvrigt også ekstremt ufolkeligt, og her vil jeg spørge hr. Kent Kirk: Hvad er forslagene fra Det Konservative Folkepartis side? Og mener Det Konservative Folkeparti ikke, at vi i Danmark skal prøve at stå sammen om at varetage små landes rettigheder, og at det er det vigtigste i det danske Folketing?

Vi ved jo godt, hvad dagsordenen er: En række store lande vil have ændret stemmevægtene. Jeg håber, at der er et massivt flertal for i Danmark at kæmpe for de små landes rettigheder i sidste runde under regeringskonferencen.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Også jeg blev forvirret på et højere plan, da jeg hørte hr. Kent Kirks forklaring, i særdeleshed

den sidste del, som han lige skulle have med, nemlig det udenrigspolitiske, hvor han så fint lagde ud med, at dér skal vi selvfølgelig have enstemmighed. Det kan alle og enhver se det fornuftige i, men, som hr. Kent Kirk sagde, med mulighed for, at de, der egentlig talt ikke har lyst til det, bare kan opting out, altså gå udenfor. Som jeg forstod hr. Kent Kirk, er det den konservative mening, at de, der ikke kan være enige i denne her enstemmige beslutning, bare kan sige fra. Jamen så er det jo ikke en enstemmig beslutning mere. Så er vi altså præcis dér, hvor det tysk-franske forslag begynder at tale om en fleksibel udvikling og fleksibilitet også inden for det her område.

Jeg tror, at der er noget galt i hr. Kent Kirks begrundelser og i særdeleshed, når hr. Kent Kirk kommer med Vestunionen, der eventuelt skulle være en del af EU, og så kommer med beskrivelsen af, det er USA, der skal bestemme. Nej, det, der sker, hvis Vestunionen bliver en del af EU, er, at vi så har fået en forsvarsdimension i EU, som er uden for NATO, fordi USA aldrig nogen sinde vil kunne være med til at bestemme i EU, i særdeleshed ikke, fordi der er fire lande, som er medlemmer af EU, som ikke er medlem af NATO.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg kunne forstå på fru Annette Just, at fru Annette Just var ved at blive forvirret på et højere plan. Kan det nu også lade sig gøre?

Må jeg så svare på de forskellige spørgsmål, der er stillet her, som jo egentlig hænger lidt sammen. Det gælder både hr. Steen Gade og hr. Ove Fich.

Det, vi frygter, er, at man kæmper så hårdt på de områder, man har lagt forslag frem om, at man, når man kommer til de andre områder, har brugt sin kredit. Det er jo nu engang sådan i EU-samarbejdet, at man ikke kan få noget på alle områder, man er nødt til at lave en prioritering. Og det, vi helt klart frygter, er, at den prioritering, der nu er lavet – for man må jo sige, der er sket en prioritering, når man selv lægger forslag på bordet – medfører, at man skal kæmpe så hårdt på de områder, at når vi så kommer til stemmevægte og vi kommer til de andre områder, så har vi brugt kreditten.

Man kan jo også se i regeringens redegørelse, hvor svært det vil være at komme igennem med de ting, som regeringen har foreslået. Her tænker jeg bl.a. på miljøpolitikken. Det er det, vi helt

klart tænker på. Og dér må jeg sige til hr. Keld Albrechtsen – for hr. Keld Albrechtsen er jo enig med mig i, at der er en risiko for, at regeringen er ved at male sig op i en krog – som stiller spørgsmålet, hvad vi så vil gøre ved det. Ja, det er forholdsvis enkelt. Vi vil gerne have en ny regering. Så er det problem løst.

Må jeg så svare hr. Kristian Thulesen Dahl omkring søjle 1 og de retlige indre anliggender. Det, vi forestiller os, er, at selve beslutningsprocessen inden for de retlige indre anliggender stadig væk skal foregå i det mellemstatslige samarbejde i søjle 3. Men når vi så er blevet enige om noget, og når medlemslandenes regeringer har ratificeret det, så finder vi, at det er naturligt at sige, at vi så fører det over i søjle 1, for så er rammen, hvor tingene skal fungere, jo aftalt. Dér har man jo som sagt mulighed for at sige nej, hvis det er sådan, man er uenig i det slutresultat, som tegner sig.

Men når man først er enig, synes jeg, det er naturligt at sige, at det skal over i det almindelige EU-samarbejde, hvor vi kan få Europa-Parlamentet og Kommissionen med ind. Det er det, vi forestiller os, og jeg synes, der er meget, meget logik i den tankegang, for på den måde undgår vi også den diskussion, der er nu, om, at man skal tage nogle enkelte områder ud og placere i søjle 1. Og så siger man, at når det så kommer over i søjle 1, skal det alligevel vedtages med enstemmighed. Det ser jeg ikke logikken i.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det er jo ikke noget krav i forretningsordenen, at fordi man formelt skal svare, at man så også skal svare på spørgsmålet – og det kan vi jo nok ikke få gennemført.

Jeg konstaterer bare, at hr. Kent Kirk ikke svarede på mit spørgsmål om, hvorvidt De Konservative har nogen forslag om, hvordan man vil ændre stemmевægte og sådan noget. Det Konservative Folkeparti kunne heller ikke melde ud om noget så banalt, som jeg synes, debatten her kunne dreje sig om, nemlig at når vi kommer til målstregen om institutionelle ændringer og stemmевægte, om Danmark så vil kæmpe for, at de små lande får en stærk position. Nu nikker hr. Kent Kirk, men det var jo præcis det modsatte, Venstres ordfører sagde om, at vi skal kæmpe for, at store lande skal have større indflydelse, og jeg vil derfor gerne have at vide, hvad Det Konservative Folkeparti mener på det her område.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak til hr. Kent Kirk for forsøget på at besvare mit spørgsmål! Men jeg må erkende, at jeg simpelt hen ikke forstår, hvad det er, De Konservative foreslår med hensyn til retlige og indre anliggender. Det kan være, det er, fordi det går over min forstand.

Altså: Man kan jo fastlægge nogle principper i enstemmighed, og så kan man ratificere dem i de forskellige parlamenter, hvis man er enig om det, og derefter kommer man til nogle praktiske beslutninger, og dér forstår jeg så, at hr. Kent Kirk ønsker, at de praktiske beslutninger skal kunne tages af et flertal.

Så spørger jeg for at få det konkretiseret og for at få det bragt på et plan, hvor også jeg er med: Betyder det så f.eks. inden for asylpolitik, at De Konservative kan tilslutte sig en model, hvor man har vedtaget nogle principper, men hvor man med hensyn til det praktiske eksempelvis nedstemmer Frankrig i spørgsmålet om, hvor mange asylansøgere Frankrig skal modtage?

Jeg spørger for at få det konkretiseret, for hvis det er det, der er tale om – det er nemlig den eneste model, jeg kan finde ud af at der må være tale om, hvis det skal have nogen som helst betydning eller effekt – så skal der jo ikke megen fantasi til at forestille sig, hvilken folkelig reaktion det vil kunne medføre i Frankrig eller i andre lande, hvis man nedstemmer landet i så ømtåleligt et spørgsmål.

Og det er derfor, jeg synes, det er vigtigt, at hr. Kent Kirk besvarer det praktiske spørgsmål, så vi kan få en fornemmelse af, hvad det egentlig er, De Konservative foreslår på det her område.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Nu er det jo ikke første gang, jeg hører hr. Kristian Thulesen Dahl opfinde den slags kendte eller ukendte situationer, men det er klart, at det, vi siger her, er, at når man udformer en konvention eller noget andet – man kan kalde det, hvad man vil – så skal den ratificeres i medlemslandene, og så er det klart, at hvis det er asylspørgsmål, man vil vedtage noget om, så må man jo, således som hr. Kristian Thulesen Dahl siger, under forhandlingerne stille det spørgsmål, om vil man acceptere konventionen politisk eller, hvis man skal stemme om kvoter for asylansøgere, det skal ske i enstemmighed. Alt-

så: Når man udformer konventionen, må man aftale, hvordan reglerne inden for konventionens rammer skal være.

Det, vi har skitseret, er et system, der kan fungere, men det er da klart, at vi er ikke interesserede i et system, hvor man kan stemme sig igennem til en vedtagelse, men det vil vi tage stilling til sag for sag.

Og må jeg så sige til hr. Steen Gade, at vi er fuldstændig enige med SF i, at det selvfølgelig drejer sig om at kæmpe for de små landes interesser. Det kan hr. Steen Gade da heller ikke være i tvivl om. Det har hr. Steen Gade da hørt Det Konservative Folkeparti sige mange gange her fra Folketingets talerstol.

Det, der er vores pointe, er, at vi med den måde, som man prioriterer på i øjeblikket, risikerer, at vi ikke har nogen kampkraft, når vi kommer til den sag.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg forstår nu, at hr. Kent Kirk siger, at det er konservativ politik, at disse principper skal fastlægges. Og hvis man ikke mener, at der skal være flertalsafgørelser om asylpolitik, så skal man bare lade være med at fastlægge nogen principper om det, forstår jeg sådan set også.

Men det er lidt mere uklart, om De Konservative egentlig mener, at man skal kunne træffe politiske flertalsafgørelser på f.eks. asylområdet.

Og mit spørgsmål til hr. Kent Kirk er så: Hvis man ønsker at få mulighed for at gennemføre noget ved hjælp af flertalsafgørelser, efter at man har fastlagt rammerne for det i enstemmighed, på hvilke områder er det så De Konservative forestiller sig og har som politik at flertalsbeslutningerne skal kunne træffes?

For hvis ikke der er en række områder, hvor det er aktuelt, og hvor De Konservative finder at man bør have flertalsafgørelser, hvorfor så have muligheden for at fastlægge rammerne og overhovedet flytte det over i søjle 1? Så kan man jo lige så godt bevare det i søjle 3, hvor der er enstemmighed.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Må jeg forstå hr. Kent Kirk på den måde, at den eneste grund til, at han ønsker noget fra søjle 3 flyttet over i søjle 1 – altså fra den mellemstatslige aftale over til, om jeg så må sige, det interne EU-politiske i søjle 1 – er, at man så skulle kunne bruge kvalificeret flertal?

Hvis det er tilfældet, er der noget, jeg ikke forstår, for det kan man rent faktisk allerede under søjle 3, og det kan man i øvrigt også under søjle 2. Når det er besluttet i enstemmighed, kan man også her beslutte, at udførelsen bliver afgjort ved hjælp af kvalificeret flertal.

Så der er ikke rigtig nogen forskel. Den eneste forskel er faktisk, at man kan imponere og være flot ved at sige, at nu er det kommet ind under Europa-Parlamentets kontrol, og det har hr. Kent Kirk også sagt er meget vigtigt for ham. Men jeg må indrømme, at Fremskridtspartiet mener, at det er endnu vigtigere, at de nationale parlamenter bliver ved med at bevare kontrollen, og det gør de i søjle 3, og derfor synes jeg, det skal blive, hvor det er.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg må jo konstatere, at konkurrencen mellem Dansk Folkeparti og Fremskridtspartiet er stor. Og man vil altså ikke forstå, hvad det er, jeg siger.

Det, jeg siger – og nu siger jeg det helt generelt – er, at vi synes, man skal fastholde de emner, der i dag ligger i søjle 3, i søjle 3 og så bruge den procedure, der er i søjle 3, når man vedtager de konventioner, der skal til på de forskellige områder. Og så siger jeg, at når vi så er blevet enige om, hvordan samarbejdet skal fungere inden for de bestemte områder – og dér har man jo hele tiden mulighed for at sige fra, hvis man ikke vil være med, men hvis alle landene bliver enige og alle landene ratificerer det i deres nationale parlamenter – så synes vi, at det også er rimeligt at sige: Så er den sag afklaret. Man er blevet enig, og så er det naturligt at lægge det over i søjle 1, for så får man – hvilket fru Annette Just ligesom gør lidt grin med – parlamentarisk kontrol med de forskellige ting, og så får man også det, at Kommissionen kan tage visse initiativer inden for den ramme, som medlemslandene er blevet enige om.

Men hvis man ikke vil forstå det, jeg siger, så hjælper det jo ikke noget, men jeg synes ikke, det kan være så svært, heller ikke for hr. Kristian Thulesen Dahl.

Steen Gade (SF):

Til indledning vil jeg sige, at jeg nu har forstået, at De Konservatives meget høje cigarføring i spørgsmålet om, hvorvidt der fra dansk side gøres for lidt med hensyn til stemmevægten i de væsentlige spørgsmål, i virkeligheden bare går

ud på, at vi siger for meget om miljøet, og at det betyder, at vi ikke kan kæmpe så meget for andre ting.

Det mener jeg sådan set er noget gedigent vrøvl, for selvfølgelig kan man både kæmpe for miljøet og for de små landes rettigheder.

Men ellers vil jeg sige, at jeg tror, det er vigtigt, vi har disse grundige debatter om regeringskonferencen, for det demokratiske underskud er nok det væsentligste problem, når vi diskuterer EU. EU er for lukket, for elitært, for embedsmandsstyret og for ufolkeligt og i alt for høj grad styret af snævre økonomiske interesser, og jeg tror, man skal gøre sig klart, at der i spørgsmålet om den europæiske udvikling i disse år i næsten alle EU's medlemslande skabes et større gab mellem en elite på den ene side og folket på den anden side, og det tror jeg er farligt, og jeg tror, vi skal tage bestik af den situation.

Og hvis nogen er i tvivl, vil jeg bare bede dem studere det østrigske EU-valg, men de samme tendenser ses desværre alle steder, og det er jo så meget desto værre, fordi netop et forpligtende europæisk samarbejdsprojekt på tværs af de gamle skel i Europa er helt nødvendigt, ja altafgørende, efter Murens fald. Det er en historisk forpligtelse at få Europa til at hænge sammen, og det kan kun ske ved, at EU åbner sig helt over for de central- og østeuropæiske lande, så de ikke behøver at ønske at blive medlemmer af EU. Og den opgave at skabe det nødvendige grundlag for åbningen er en hovedopgave for konferencen.

Og så tror jeg, man skal gøre et andet emne til en hovedopgave, også i den folkelige diskussion, nemlig at bekæmpe det elitære ved EU, at gøre EU mere åbent og folkeligt.

Og det skal ses i sammenhæng, for det er jo nye demokratier i Central- og Østeuropa, vi skal byde velkommen, og det tror jeg er et selvstændigt argument for at sætte fokus på i langt højere grad at styre den offentlige debat i retning af, at der skal gøres noget for at begrænse det demokratiske underskud.

Tidsplanen for regeringskonferencen er fastlagt, og vi ved noget om udspillene i Dublin til december, og vi ved, at tegningen er ved at stå rimelig klar – ikke i detaljer: Der bliver både almindelige parenteser og skarpe parenteser og store hvide områder, men det er den mere formelle del af det.

Men vi ved, at der alligevel er stor usikkerhed, for hvis Labour kommer til magten i Eng-

land, så ved vi, at der bliver en ny forhandlingsrunde, og selv om man ikke skal overdrive betydningen af, at Labour kommer til magten – for det tror jeg vil være en fejltagelse – så sker der ikke en revolution i England med hensyn til EU-politikken, men f.eks. vil England jo så tilslutte sig den sociale dimension.

Og vi må forvente, at der kommer en diskussion om stemmevægte og alt det dér, men det kommer i allersidste runde af regeringskonferencen.

Det er altså nogle af de mere besværlige sager.

Derudover mener jeg, at man skal forstå, at det er vigtigt, at de små lande skal kæmpe for at bevare deres indflydelse. Jeg synes ikke, man kan se det helt tydeligt i udenrigsministerens redegørelse, men det står måske mellem linjerne.

Men jeg vil benytte lejligheden til at spørge, om det ikke er regeringens grundlæggende synspunkt, at i stedet for at lægge sig fast på forskellige modeller, når det nu er sådan, at princippet om dobbelt flertal er blevet afvist, må de små lande stå sammen i den kamp, fordi vi jo grundlæggende ikke tror på den måde at tænke på, som nogle af de store lande tænker på, nemlig at det er farligt at udvide EU med en masse små lande, for så bliver indflydelsen taget væk fra de store lande.

Jeg tror, det er helt afgørende, at også det fremtidige EU består af et system, hvor de små lande har forholdsvis flere stemmer, end deres indbyggertal berettiger dem til. Det er et grundlæggende nødvendigt princip at bygge også et udvidet EU-samarbejde på.

Det, som jeg i dag vil koncentrere mig om, er de danske udspil, de nationale parlamenter og nærhed og fleksibilitet, og hvordan dét forholder sig til Central- og Østeuropa og formindselskelsen af det demokratiske underskud.

I SF følger vi regeringens EU-udtalelser nøje, og vi var meget kritiske i foråret, hvor ikke bare medlemmer af højreoppositionen underminerede forbeholdene, men hvor også stemmer i regeringskoret lød til at gøre det.

Men her i efteråret er der jo kommet konkrete udspil, og dér ser vi en anden og ny tendens, og jeg skal ikke skjule, at vi i SF ofte er glade for, at vi ikke tilsluttede os regeringens udspil på det tidspunkt, hvor det blev forhandlet, for det pres, som vi har udøvet i den nuværende position, ser nu, bagefter, ud til at give resultater.

Det gælder miljøafsnittet – som er vigtigt af miljøgrunde, vil jeg sige til hr. Kent Kirk, og ikke bare fordi det er noget, vi kan lide, eller noget, folk kan lide – det gælder forbrugerbeskyttelsesafsnittet, og det gælder en række andre initiativer og synspunkter, som regeringen har taget eller fremført, f.eks. det om budgettet, at Danmark har sagt, at det er af afgørende betydning at kunne vælge ikke at deltage i gennemførelsen eller finansieringen af fælles aktioner, hvis man står udenfor. Det var netop noget af det, der skilte os under forhandlingerne.

Hvis det betyder, at regeringen for alvor er ved at forstå, hvad det vil sige, at det er SF, der står med den politiske nøgle, når resultatet af forhandlingerne skal gøres op, så er vi helt tilfredse med det i SF.

Det er ikke, fordi vi er specielt magtsyge, men helt enkelt fordi vores synspunkter om EU bredt forstået uden tvivl deles af et meget stort antal mennesker i Danmark og langt flere end det antal stemmer, SF får ved valgene. Sådan er det, og jo flere der erkender det, jo bedre for en stærk og rigtig forhandlingslinje.

Det demokratiske underskud og eliternes EU skal vi bekæmpe ved bl.a. at satse på beskæftigelse, forbrugerpolitik, lønmodtagerrettigheder, åbenhed og miljø – det, som folk opfatter som noget helt andet end et EU, som er kapitalens Europa, hvor kun den rå magt råder. Derfor er det også en del af projektet om at mindske det demokratiske underskud.

Det andet tema, vi skal satse mere på, er de nationale parlamenters rolle. Her har regeringen spillet ud med noget, og jeg er da glad for, at der er spillet ud med noget, men jeg mener, at der skal mere til, og under forhandlingerne vil jeg opfordre regeringen til at gå stærkere ind for det område.

Vi er jo i en historisk situation i disse år: Vi sidder i Europaudvalget hver fredag og diskuterer den dagsorden, og nu gør de det også i Sverige, i Finland og i en lang række andre lande; hver fredag diskuterer de den samme dagsorden. Det er en verdenshistorisk begivenhed, at parlamentarikere i Europa diskuterer den samme dagsorden, og jeg tror, vi skal forstå betydningen af, at det i høj grad bliver de nationale parlamentarikere, der kommer til at være bærende af en europæisk debat om de samme emner på samme tid, og derfor opfordrer jeg stærkt regeringen til at gøre noget mere her.

Det sidste område har med fleksibilitet at gøre og med, hvordan vi kan bekæmpe det demokratiske underskud, og her er jeg stærkt kritisk over for, at regeringen er så fodslæbende, når det handler om fleksibilitet. Flexibilitet er jo at respektere landenes, befolkningernes ret til at sige: Det her vil vi ikke være med til. Eller til at sige: Her ønsker vi noget andet end flertallet, end gennemsnittet. Det er dybest set fleksibilitet, og derfor er min opfordring, at regeringen ikke er så fodslæbende her, men at Danmark spiller ud med konkrete udspil om fleksibilitet.

Jeg kan ikke her nå at formulere SF's synspunkter om fleksibilitet. Jeg kan kun sige, at vi grundlæggende mener, at der her er noget vigtigt, som skal dyrkes, og hvor Danmarks position som et land med forbehold burde forpligte til, at det var os, der stod i spidsen og så noget positivt og ikke kun farerne ved det. Vi kan godt se, at der er problemer i en bestemt måde at lave fleksibilitet på, selvfølgelig kan vi det, og det kan vi drøfte videre i dag. Men grundlæggende kan vi se, at vi kunne få lagt et ganske positivt spor, hvor EU udviklede sig i flere rum.

Så til sidst om forbeholdene og det, man kunne sige foregår i Folketinget: De skal fastholdes af indholdsmæssige grunde, og de skal også fastholdes, fordi vi dermed giver et demokratisk signal til befolkningen. Det har også noget med diskussionen om det demokratiske underskud at gøre, hvor mange mennesker føler, at der bliver løbet om hjørner med dem. Det er vigtigt, at der bliver tryk om, at der ikke bliver løbet om hjørner med befolkningen.

Jeg er glad for at kunne konstatere, at det irske formandskab to steder har opereret med forslag om at traktatfæste noget fra forbeholdene. Det ene er formuleringerne om unionsborgerskab, som er det direkte danske forbehold. Det andet er om nærhedsprincippet, hvor man foreslår, at formuleringerne fra Edinburgh skal direkte ind i en protokol i Traktaten. Det synes jeg er positivt. Her har vi vist, at den danske position ikke bare ændrer noget i Danmark, men også i EU.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg har to spørgsmål til hr. Gade. Den 6. oktober var jeg ved at få morgenkrydderen galt i halsen, da jeg bladrede i Politiken og kunne læse, at SF ved en folkeafstemning efter regeringskonferencen er tæt på at anbefale et ja. Jeg tror, at det var efter, at John Iversen havde forladt SF. Og jeg

må sige, at det godt nok gjorde mig bekymret, men jeg håber, at hr. Steen Gade kan komme op og bekræfte, at det ikke var en korrekt fremstilling af SF's position.

Det andet drejer sig om fleksibiliteten. Jeg er glad for, at den danske regering er så fodsælende i det spørgsmål, og vil godt spørge hr. Steen Gade, hvordan det kan være, at SF synes, det er en god idé med den såkaldte fleksibilitet, der jo er opfundet af Frankrig og Tyskland for at sætte yderligere kul på unionslokomotivet. Det kan så godt være, at Danmark et kort stykke tid kan få lov til at stå på et vigespor, inden vi bliver tvunget til at koble os på toget, men det er da noget frygteligt noget at komme ind på.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg lyttede med interesse til hr. Steen Gades indlæg og især til det punkt, hvor han sagde, at han var glad for, at SF ikke havde tilsluttet sig regeringens forhandlingsoplæg. Så blev jeg selvfølgelig overrasket, men glædeligt overrasket, da hr. Steen Gade bagefter sagde, at det jo havde givet SF enestående muligheder for at påvirke de udspil, som regeringen så siden var kommet med til konferencen. Hr. Steen Gade glædede sig over, at SF havde fået megen indflydelse.

Jeg vil gerne sige, at jeg synes, det er godt at høre, at SF er klar over, at man kan få indflydelse i dansk politik, og jeg vil gerne spørge, om det så også betyder, at SF erkender, at hvis man har medindflydelse, kraftig medindflydelse på det endelige resultat, sådan som man har ønsket sig og arbejdet for, så må man også samtidig signalere, at der arbejdes mod et resultat, man kan anbefale et ja til.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hr. Steen Gade brugte i starten en stor del af sin taletid på spørgsmålet om, hvornår regeringskonferencen kunne være ved sin afslutning, og om De Konservatives og Labours placering i England osv. Men der er jo en anden side af spørgsmålet om regeringskonferencens færdiggørelse og ikke mindst ratifikation, som spørger, nemlig spørgsmålet om Danmark.

Derfor vil jeg gerne – bare for at få helt opklaret, hvor SF står i det spørgsmål – spørge hr. Steen Gade: Hvornår mener SF at man i Danmark kan ratificere en ny traktat? Vil det efter SF's mening kunne ske, før grundlovssagen er afsluttet? Eller skal man efter SF's opfattelse fra

dansk side vente – som det jo er Dansk Folkepartis opfattelse – til grundlovssagen eventuelt efter en anke til Højesteret er færdiggjort?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg kan forstå, at hr. Keld Albrechtsen havde en dårlig morgen med sin Politikenlæsning. Jeg kan sige til hr. Keld Albrechtsen, at SF tager stilling til resultatet, når det foreligger. Det bliver en samlet afvejning af det resultat, der ligger, når regeringskonferencen er afsluttet, og på det tidspunkt tager SF stilling til, om vi vil anbefale et ja eller et nej, så derfor er vi hverken tættere på et ja eller et nej, ligegyldigt hvad hr. Keld Albrechtsen har læst i Politiken.

Og i forlængelse af det til fru Elisabeth Arnold: Det giver sig selv, at hvis vi kan presse regeringen til at føre en fornuftig linje og under forhandlingerne stå fast de steder, hvor der skal stå fast, også hvor det er besværligt, og også hvor der er nogen her i salen, som synes, at vi for lang tid siden skulle have givet efter, hvis det er den forhandlingslinje, regeringen vil føre, og hvis resultaterne er sådan, at vi synes, de er o.k., så vil vi anbefale et ja.

Dermed signalerer jeg selvfølgelig, at vi arbejder for, at der kan komme et resultat, som vi kan sige ja til, men vi er lige så klar til at sige nej, hvis resultatet ikke er der, og det er måske ikke den allerdårligste position i det parlamentariske spil.

Må jeg så sige om fleksibilitet: Det er altså ikke noget, som Kohl og franskmændene har opfundet. Det er noget, SF har opfundet. Det er det i EU-debatten. Jeg har i årevis stået og talt for fleksibilitet fra den her talerstol, så det er ikke noget, der er kommet i denne her forbindelse, og det er derfor, SF har et program, der hedder »Europa i flere rum«, som blev vedtaget for to år siden – dvs. lang tid før der blev lavet udspil om det – og derfor er vi grundlæggende positive. Men det handler naturligvis om, hvordan det udformes, og dér har vi selvfølgelig forskellige synspunkter.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg skal gerne anerkende hr. Steen Gades fadderskab i spørgsmålet om ophavsretten til begrebet fleksibilitet, men jeg vil så spørge hr. Steen Gade, om det ikke er noget uheldigt, at stort set de eneste, som har ladet sig inspirere af hr. Steen Gades geniale idé, er kansler Kohl og

den franske regering. Er det ikke lidt uheldigt, og burde det ikke give stof til eftertanke om, hvad det egentlig er for en idé, og hvad den egentlig fører til, når den tænkes til ende?

Vil det ikke dybest set føre til den konklusion, at det faktisk er korrekt at gøre det, den danske regering har gjort ved at sige, at det med fleksibilitet er noget farligt noget, som man skal være meget forsigtig med at begive sig ud i?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

For nogle måneder siden havde jeg en diskussion med hr. Keld Albrechtsen om, hvorvidt Enhedslisten nu støttede forbeholdene, og der gik lang tid, inden jeg blev overbevist om, at Enhedslisten vistnok støtter forbeholdene.

Nu forstår jeg, at Enhedslisten støtter forbeholdene. Er forbeholdene ikke det første markante skridt i retning af fleksibilitet i EU? Det er det da! Og det er svar nok for mig, at forbeholdene er udtryk for fleksibilitet. Det er den vej, vi skal gå videre ad, hvor fleksibiliteten jo også kan bruges til, at en klub af lande f.eks. kan gå videre på miljøområdet og trække udviklingen i den rigtige retning.

Må jeg svare hr. Thulesen Dahl, som jeg ikke fik svaret før, at vi i SF er mest optaget af, at der bliver en folkeafstemning, når resultatet foreligger. Vi mener ikke, at sådan en folkeafstemning kan gennemføres, før vi kender resultatet af den igangværende retssag.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Man kan jo få det indtryk, at er der tre, der står sammen i europæisk politik, er det hr. Steen Gade, hr. Kohl og hr. Chirac. Men er det ikke rigtigt, at det, som hr. Kohl og hr. Chirac ønsker med fleksibilitet, er stik modsat det, SF og Steen Gade har sagt om fleksibilitet? Er det ikke rigtigt, at det, de i virkeligheden ønsker, er, at 7-8 lande kan gå videre og derved prøve på at presse integrationen frem? Er det ikke det, der er hr. Kohls og hr. Chiracs mening med fleksibilitet?

Jeg tror, at man skal lade være med at lege med tanken om fleksibilitet inden for søjle 1. Jeg anerkender selvfølgelig, at når det drejer sig om mellemstatsligt samarbejde, så har man fleksibilitet, og det har man, fordi dér kan man jo ikke bindes på alle områder ud over det, man har aftalt.

Jeg tror i hvert fald, at medmindre hr. Steen Gade her på talerstolen kan sige, at han er fuld-

stændig enig med hr. Kohl og hr. Chirac i den måde, hvorpå de fortolker fleksibilitet, så skal man være meget forsigtig med det.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Ja, undskyld hr. Steen Gade, men jeg ville så forfærdelig gerne vide, hvor den fine fleksibilitet, som SF står og praler af, er henne, når vi f.eks. taler om det såkaldte forbehold med hensyn til borgerrettighederne; EU-borgerrettigheder er altså det, der nu bliver skrevet ind, og det er et af de her fine forbehold, som SF synes er så fantastisk flot!

Men hvor er de andre gået videre? Hvor er forskellen? Det eneste, der står i den danske såkaldte undtagelse, er, at man ikke må gå videre; men det er der såmænd heller ingen andre der vil.

Det var det samme med Vestunionen. Der stod heller ikke nogen steder, at vi skulle være en del af Vestunionen.

Det samme med ØMU'en. Der var heller ikke nogen, der sagde, at vi absolut skulle være med. Vi kunne senere hen have besluttet, at vi ikke ville være med. Og det samme gælder for retspolitikken.

Så de fire forbehold har i hvert fald ikke noget med fleksibilitet at gøre. Det har noget at gøre med, at Danmark på forhånd sagde, at vi ikke ville gå længere, end man allerede havde besluttet i Maastricht-Traktaten. Så det har intet at gøre med fleksibilitet.

Jeg er i øvrigt enig i, at vi hverken skal have Vestunionen ind i EU eller have ØMU'ens tredje fase til at fungere, men det har ikke noget at gøre med fleksibilitet.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Jeg tror for diskussionens skyld, at det er væsentligt at skelne mellem to begreber. Det ene er, at et land har en undtagelse, og det andet er spørgsmålet om fleksibilitet. For mig at se er det to meget forskellige ting.

Ved undtagelser løser man et særskilt problem for et enkelt land, mens fleksibilitet betyder, at en mindre gruppe lande i virkeligheden går foran og lægger sporene, og så kan de andre lande hoppe på efterhånden.

Det sidste gør mig bekymret, fordi det betyder, at hvis Danmark ikke konstant er med i denne mindre gruppe, så kan nogen andre bestemme, hvor udviklingen i Europa skal gå

hen, og efterfølgende får vi så tilbudet om, at vi enten kan gå efter dem eller lade være. Og det ville fylde mig med megen bekymring, fordi det ville koste dansk indflydelse. Så derfor vil jeg også mene, at man skal være forsigtig med fleksibilitetsbegrebet.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Til hr. Kent Kirk: Børn skal jo lege med ilden, ellers får de ikke lært at tænde bålet, så de får varmt vand til kaffen. Men det er rigtigt, at der er en fare for, at de tænder ilden nogle forkerte steder. Det er jeg helt enig i. Og sådan kan det også være, at det er med fleksibilitet.

Men det, der er vores problem, er, at vi ikke over os i, hvordan vi skal bruge den til det, vi vil bruge den til. Dermed forbereder vi os ikke, og dermed lader vi nogle andre køre diskussionen.

Jeg kan sådan set være enig i de kritiske bemærkninger, der er kommet om, hvordan det kan bruges. Men når fru Annette Just siger, at vi ikke har fleksibilitet i forhold til de danske forbehold, ja, så bliver jeg altså noget forvirret.

Lad os tage ØMU'en; det er jo det mest tydelige. Der siger Danmark: Vi vil ikke være med i den tredje fase. Men der er altså også nogen, der har sagt: Vi vil lave en tredje fase. Jamen det er da det mest markante fleksibilitetsinitiativ i EU's historie. Og dermed er det også et brud på mange af de ting, der er sket tidligere, fordi der er lande, der siger, de ikke vil være medlem af den; det er ikke noget med, at de har en undtagelse. Danmark har sagt: Vi vil ikke. Det kan vi lave om, det kan man med alt. Så selvfølgelig har vi ganske kraftig fleksibilitet.

Hr. Ove Fichs betragtninger om, at fleksibilitet for et enkelt land, der ikke vil være med til noget, kan han godt gå med til, men ikke i andre konstruktioner, kan ikke bruges til ret meget efter min mening. Der er rent faktisk i mit hoved og i vores tænkning et perspektiv, også et positivt perspektiv, i fleksibilitet i forhold til Central- og Østeuropa, i forhold til områder, man kan starte et samarbejde med tidligere, hvor ikke alle nødvendigvis må være med.

Men der skal stilles spilleregler op: Hvor mange lande skal være med fra starten? Skal det være åbent for alle lande? Den slags ting skal ligge klart, og det kan selvfølgelig ikke gælde for det, der er knyttet til reglerne om det indre marked, hvor man ikke kan slippe for social dimension, og man ikke kan slippe for arbejdsmiljø, og man ikke kan slippe for miljøbestem-

melser. Der skal man ikke kunne trække fribillet, ligesom englænderne har gjort indtil nu.

Elisabeth Arnold (RV):

Debatten har været længe nu, og det er jo regeringens redegørelse om regeringskonferencen i EU, vi diskuterer i dag.

Jeg synes ikke, jeg vil komme med gentagelser af de synspunkter, adskillige andre ordførere har haft om regeringens initiativer på miljøområdet, vedrørende åbenhed, beskæftigelse, forbrugerbeskyttelse, svig, nationale parlamenters stilling osv. Det er alt sammen forslag, som vi fra radikal side støtter, som jeg synes er nyttige forslag om end ikke forslag af fuldstændig revolutionerende rækkevidde. Det skulle måske lige være nogle af miljøforslagene, som godt kan tænkes at sætte gang i nogle spændende ting.

Men jeg vil gerne knytte lidt an til den debat, der har været om fleksibilitet netop for et øjeblik siden. Det minder om en gammel revyvisse, som havde et meget morsomt omkvæd, der hed: »Der er noget farligt indeni«. Det er, ligesom vi går uden om den varme grød her i debatten og siger: Vi tør ikke rigtig tage hul på debatten om fleksibilitet, for måske kan det misbruges, måske kan det betyde, at Tyskland og Frankrig får for meget magt, måske er der nogle, der mener noget andet end det, de siger, med fleksibilitet.

Men jeg synes, at vi skal tage udfordringen fra SF's ordfører op, og lad os dog så diskutere det i det mindste. Vi beslutter os jo ikke ved at diskutere det her fra Folketingets talerstol. Vi kan vurdere, hvad andre kan bruge det til mod os. Hvad kan det bruges til af os sammen med andre for at gennemføre nogle fornuftige ting, måske nogle miljøsamarbejder regionalt, måske nogle samarbejder med tredjelande andre steder i Unionen? Det var da noget, man måske burde tage meget fordomsfrit på at diskutere uden hele tiden at være bange og flygte langt ud i periferien og sige: Uha, uha, det her kan nemt gå galt.

På det stadium, vi er nu, mener jeg, at vi må have ret til og lov til at diskutere og debattere forslag, som kommer fra andre lande, også med den åbenhed og med den velvilje, som mange af os føler over for det store europæiske samarbejde, som gerne skulle udvides med nye medlemslande i fremtiden.

Så jeg vil i hvert fald gerne på De Radikales vegne sige, at vi diskuterer det gerne. Vi vil ikke lægge os fast på, hvordan vi skal forholde os til

de forslag, der foreligger, og de foreligger faktisk heller ikke i konkret tekst, men der ligger nogle ideer, og vi vil gerne være med til at diskutere dem. Vi synes ikke, vi skal lukke debatten under henvisning til, at der måske er noget farligt inden i æsken.

Regeringen skriver i sin redegørelse, at den er tilfreds med tempoet på regeringskonferencen. Set udefra kan det godt forekomme som en meget nøjsom betragtning. Der ligger endnu ikke konkrete tekstforslag på regeringsmedlemmernes borde, som de skal tage stilling til. Vi har ikke her i Folketinget konkrete tekstforslag, men de, der kender til den slags konferencers eget liv, ved, at sådan noget først kommer på et senere tidspunkt, og de emner, man starter med, er dem, der skal berede vejen og gøde jorden for de senere tunge forslag, som f.eks. skal handle om udvidelsen.

Jeg respekterer, at de politiske augurer kan sige, at her venter vi på, at der sker noget på den og den dato på det og det tidspunkt, for så kommer de rigtige forslag på bordet. Men det kan godt være svært for os, der er engagerede i den europapolitiske debat, at holde gejsten oppe på alle møderne rundt omkring i landet, for de forslag, der skal forberede udvidelsen, de forslag, som skal ændre på stemmevægtene, på afstemningsreglerne og på reglerne om, hvornår vi kan bruge kvalificeret flertal, foreligger endnu ikke. Derfor har vi endnu til gode at komme i disse meget alvorlige diskussioner. Men hvis regeringen er tilfreds med tempoet, kan vi andre jo kun sige, at så håber vi da også, at den har noget at have den tilfredshed i, og vi venter også med sindsro på, at resten af konferencen skrider videre.

Til et debatmøde, jeg var til i aftes, blev jeg præsenteret for den sædvanlige melodi: Vi får aldrig noget at vide, I gemmer debatten bag de lukkede døre, og til sidst bliver vi præsenteret for et forslag, som vi kun kan sige ja eller nej til, det går på samme måde som sidste gang.

Jeg vil gerne ved denne lejlighed sige: Vi griber denne regeringskonference anderledes an, end vi gjorde sidste gang. Vi lærte noget af den afstemning i 1992, hvor den danske befolkning stemte nej. Vi vedtog, at vi skulle have hyppige og grundige debatter her i Folketingssalen. Vi vedtog, at regeringen skulle orientere både os, Europaudvalget og befolkningen med hyppige intervaller, med jævne mellemrum, grundigt, uforbeholdent og ærligt, og det synes jeg faktisk er sket. Jeg synes, det har været berigende at

have de debatter her i Folketingssalen. Der er ganske vist ikke mange tilhørere, der er ganske vist ikke mange i presselogen, men vi ved, at der sidder mange mennesker rundt omkring og følger med i, hvad vi siger, og alt, hvad der bliver sagt fra denne talerstol, er offentligt tilgængeligt.

Regeringens redegørelse er også offentligt tilgængelig. Den er måske ikke skrevet i det mest sprudlende, let tilgængelige sprog, men den er håndfast, den er oplysende, og jeg synes, den er meget ærlig. Der står også, at der er lande, der ikke synes om det og det og det, at der er lande, der tilslutter sig noget, og man kan ved at læse redegørelsen fra regeringen danne sig et godt øjebliksbillede af, hvad der faktisk foregår på den regeringskonference.

Jeg er ikke utilfreds med den redegørelse. Jeg synes faktisk, den er oplysende, og jeg vil anbefale regeringen at gøre noget ud af at publicere den og sørge for, at den kommer ud til en bredere kreds. Den er selvfølgelig offentligt tilgængelig som sagt, men selve udstyret er måske lidt pauvert.

Jeg har en enkelt sproglig kritik, og det skal ikke opfattes som almindelig surhed, men jeg vil blot gøre opmærksom på, at på side 2 står der i tredje afsnit »borgernære« spørgsmål. Det mener jeg er en uheldig oversættelse af det tyske udtryk »bürgernahe«. Jeg mener ikke, det er et ord, der er groet i den danske sproglige køkkenhave. Jeg synes, man skulle prøve at finde et andet udtryk. Det er sådan et, der måske kan være lidt utilfredshed med sproget, så folk spørger: Hvad er det nu for et mærkeligt udtrykt »bürgernahe«, I har overtaget fra tyskerne? Det være blot et godt råd til udenrigsministeren om lige at radere den slags små fejlskud ud.

Jeg vil sige, at vi af Europaudvalget bliver overordentlig godt orienteret om konferencens fremadskriden både formelt og uformelt og ved talrige notater, så jeg mener, det er forkert, hvis befolkningen får indtrykket af, at vi vil holde noget som helst skjult, at vi vil lægge låg på debatten, eller at vi på nogen måde vil forholde befolkningen deltagelse i debatten. Men den fornemmelse, man får, når man deltager både i møder rundt omkring i landet og i avisdebatter, er, at det næsten er som at starte en jumbojet med et håndsving. Det er meget svært at få debatten til at lette, og det er næsten kun, når der er uheldige parlamentarikere, som tilegner sig diæter, de ikke har ret til, eller når det drejer

sig om EU's formodede forbud mod glashinkesten.

Jeg synes, debatten i dag har været opløftende, fordi den faktisk har handlet om EU's fremtid, om udvidelsen og om, hvordan regeringskonferencen skrider frem. Det Radikale Venstre er godt tilfreds med redegørelsen og ser frem til fortsættelsen.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Når jeg tager en kort bemærkning, er det, fordi fru Elisabeth Arnold tilkendegav ønsket om at fortsætte diskussionen om fleksibilitet, og selv om vi ikke kan komme til bunds i den i dag, vil jeg alligevel forsøge mig med en tankegang om, at der er flere typer fleksibilitet.

I langt det meste af søjle 1 vil vi ikke have fleksibilitet. Der kan være tale om overgangsordninger, der er nogle frynser om uddannelse og sundhed osv. Så er der en anden type fleksibilitet, som kan være regionalt samarbejde i udkanten af EU, som kan have med at gøre, at nogle lande får lov til at lave en klubstrategi, hvor de f.eks. på miljøområdet går videre. Californien går videre end USA som helhed på en masse områder.

Så er der søjle 2 og 3, hvor jeg altså er uenig med hr. Ove Fich, hvis det, hr. Ove Fich i dag har sagt, er, at her skal vi kun interessere os for at få nået en fleksibilitet, der betyder, at et land kan være fri for et eller andet; det er der da ikke noget perspektiv i. Det kan være godt og nødvendigt og rigtigt, hvis det land f.eks. er Danmark, og vi ikke vil være med til et eller andet, men der er da også et perspektiv i i søjle 2 og 3 om forsvar osv. at sige, at her er indbygget en fleksibilitet i Traktaten eller på andre måder i bestemmelserne.

Jeg er i tvivl om en generel fleksibilitetsparagraf som foreslået af franskmændene og tyskerne, og jeg vil gerne spørge Det Radikale Venstres ordfører, om Det Radikale Venstre vil være med til, at vi snart begynder at præcisere de spilleregler, hvorefter fleksibilitet efter vores synspunkt skal gennemføres.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Når jeg tager ordet for en kort bemærkning til fru Elisabeth Arnold, er det, fordi fru Elisabeth Arnold sagde i sit indlæg, at Europaudvalget var i en mærkbar bedre position nu end ved sidste regeringskonference. Det kan være, det er i

sin egenskab af næstformand for Europaudvalget, at fru Elisabeth Arnold udtalte sig så fornemt. Det håber jeg ikke, for jeg må sige, at Dansk Folkepartis opfattelse er den stik modsatte.

Den formelle status for Europaudvalget, må jeg sige til fru Elisabeth Arnold, er jo svækket. Det kan være, at fru Elisabeth Arnold føler – hun har jo siddet der i flere år end jeg – at den information, der gives, er mere optimal. Det kan jeg jo ikke forholde mig til, men det, jeg kan forholde mig til, er, og det må fru Elisabeth Arnold også forholde sig til, at Europaudvalgets formelle indflydelse under denne regeringskonference er mærkbart svækket i forhold til den sidste regeringskonference, al den stund der nu ikke skal gives mandater til regeringens udspil på regeringskonferencen. Det skulle der ifølge den beretning, der gjaldt fra 1990, jo ved sidste regeringskonference. Er dette ikke korrekt?

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Jeg synes, at diskussionen om fleksibilitet udvikler sig interessant, og jeg er sådan set enig med fru Elisabeth Arnold i, at her er nogle ting, der skal diskuteres videre.

Jeg er også glad for, at hr. Steen Gade nuance-rede en række af de synspunkter, som jeg hørte i hans første indlæg, og derfor tror jeg faktisk, det kunne være ganske nyttigt, om vi her i Folketinget bruger en af de metoder, vi efterhånden har udviklet, til at grave os lidt dybere ned i en række problemstillinger. Det kunne være i form af høring i relation til Europaudvalget eller lignende om dette temmelig komplicerede spørgsmål. Jeg tror, vi vil få behov for et initiativ på dette område.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Til hr. Steen Gade og hr. Ove Fich: Jeg vil blot sige, at jeg vil være meget glad for en høring om fleksibilitet. Det tror jeg ville være meget nyttigt og meget godt for os alle sammen.

Nogle af de betingelser, man kan diskutere i forbindelse med et fleksibelt samarbejde, er f.eks., i hvilket omfang sådan et arbejde skal være åbent for alle, der måtte ønske det, hvem der skal godkende, at sådan et arbejde kan fortsætte eller kan udføres og inden for hvilke rammer, og hvordan man skal sikre, at et sådant arbejde ikke ødelægger den basis, som samtlige lande har tilsluttet sig.

Der er selvfølgelig nogle oplagte betingelser, der skal stilles, og der skal være en eller anden snor i, hvordan det fleksible arbejde udvikler sig. Jeg synes, at vi meget hurtigt og meget gerne skal diskutere det, og Det Radikale Venstre tilsiger sit fulde samarbejde på det område.

Til hr. Thulesen Dahl om Europaudvalgets formelle indflydelse: Der skal ikke gives mandater til regeringskonferencer. Det drejer sig ikke om direktiver, der skal forhandles på ministerrådsmøder. Det drejer sig ikke om, at regeringen skal sige ja til beslutninger, som får umiddelbar retskraft i Danmark, og derfor skal der ikke gives mandater.

Jeg hæftede mig især ved, at den offentlige debat er betydelig mere grundig ved denne regeringskonference, end den har været tidligere. Oplysningerne til befolkningen og hyppigheden af debatter her i Folketinget er betydelig tættere, end de var ved den sidste regeringskonference, og derfor synes jeg, at vi har lært noget, og det er min påstand, at Folketinget har lært noget om debatten og om den folkelige gennemslagskraft af det, vi har med at gøre. Jeg mener faktisk, at der er blevet bedre nu, end det var sidste gang.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Blot for en ordens skyld, så det står helt klart: Fru Elisabeth Arnold må jo erkende, at det er sådan, at ved den sidste regeringskonference var regeringen forpligtet til, jf. den beretning der lå fra 1990, at søge mandat i Europaudvalget til væsentlige udspil fra den danske regering, der skulle behandles på regeringskonferencen. Det tror jeg ikke vi er uenige om.

Sagen er, at med den nye beretning, som et flertal i Folketinget har vedtaget, er det sådan, og det siger jeg i al stilfærdighed, at regeringen ikke længere er forpligtet til at komme til Europaudvalget og få et mandat til de væsentlige udspil, den ønsker at forelægge på regeringskonferencen. Vi skal bare være enige om, at det er de formelle spilleregler, og det betyder naturligvis, at den formelle mulighed for Europaudvalget i forbindelse med regeringskonferencen er svækket.

Så kan fru Elisabeth Arnold have ret i – men det kan jeg ikke sige, for jeg har jo ikke haft lejlighed til at sidde i Europaudvalget på det tidspunkt, hvor sidste regeringskonference fandt sted – at der sker en bedre oplysning osv. Det kan være ganske rigtigt, men det handler stadig

om, at Europaudvalgets formelle indflydelse er svækket.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det sidste har hr. Thulesen Dahl jo ret i, men hvis man skulle drive historiestudier, ville man nok ikke nå til den samme konklusion angående den reelle indflydelse. Men det er en anden sag.

Jeg tager bare ordet for at sige tak til hr. Ove Fich for kommentaren om fleksibilitet, og jeg synes, det kunne være utrolig nyttigt og konstruktivt, hvis vi fik en sådan høring eller på anden vis en grundig kulegravning af spørgsmålet om fleksibilitet. Jeg tror også, vi skal have det inden jul, hvis vi overhovedet kan få det arrangeret.

Annette Just (FP):

Jeg vil gerne starte med at takke regeringen for den redegørelse, den er kommet med, og samtidig ærgre mig lidt over, at den ikke er blevet opdateret. Jeg er med på, at den er sendt ud den 29. oktober, men den 1. november – og der er ikke så lang tid mellem den 29. oktober og den 1. november – kom regeringen faktisk med noget lidt mere, ikke visionært, men i hvert fald lidt mere konkret i de danske udspil, som Fremskridtspartiet også støtter: bekæmpelse af svig, forbrugerpolitik, nærhed og de nationale parlamenters betydning. Jeg er ked af, at det ikke er med i denne redegørelse, for jeg tror faktisk, det ville have været godt, hvis man skal bruge den til debatterne ude omkring i nationen. Jeg synes, det ville være dejligt, hvis man kunne få det til at fungere og få debatten til at gå i gang.

Men ikke blot regeringen skal have tak for denne redegørelse. Det skal Socialdemokratiet så sandelig også, for Socialdemokratiet var de eneste, efter hvad jeg har hørt indtil nu, der turde sige, hvad det drejer sig om. Det drejer sig om udvidelsen af EU. Det er derfor, vi har regeringskonferencen, men det er, som om der ikke rigtig er nogen, der har gidet snakke om det siden. Man snakker lidt om forskellige småting, som vi alle sammen kan stå og diskutere: hvordan vi skal forstå fleksibilitet, om det skal være i den ene eller den anden eller den tredje søjle, osv. Og da der endelig kom en løsning på det, sagde man: Vi kan diskutere det senere hen. Det er blevet puttet i en syltekrukke.

Men Socialdemokratiet var modigt nok til i hvert fald ganske, ganske kort at sige, hvad der skulle til, hvis man skulle udvide EU, og det har

Fremskridtspartiet også prøvet at sige gang på gang på gang her i Folketingssalen: Vi er nødt til at få lavet den landbrugsreform; vi er nødt til at få fjernet alle de støtteordninger, for den bedste bekæmpelse af svig sker ved at fjerne alle tilskudsordningerne, for så er der nemlig ikke noget at svindle med, og vi er også nødt til at se på strukturfondene. Jeg taler ikke om småpenge her. Jeg taler om, at der virkelig skal ske noget, for alternativet er, at EU ganske enkelt ikke har råd til at udvide, og det kan vi ikke være bekendt over for de øst- og centraleuropæiske lande, som utrolig gerne vil have den økonomiske sikkerhed, der ligger i at være en del af det europæiske fællesskab, hvor man kan handle frit.

Fremskridtspartiet havde håbet, at man nu i det mindste var kommet så langt, at statsministeren ville stå ved sit ord. Det må have været lige inden sommerferien, han sagde: Nu skal vi altså også til at diskutere, hvordan vi får lagt landbrugsstøtten om, og vi skal have lavet den landbrugsreform. Det var statsministerens egne ord fra denne talerstol, men vi har stadig ikke hørt et ord. Jeg er en tålmodig sjæl, men så tålmodig er jeg heller ikke, hr. statsminister. Nu må der til at ske noget!

Det er udmærket, at man kommer med fine forklaringer om, at vi skal se at få lavet en forenkling på denne regeringskonference, og vi skal også lave effektivisering. Men når der ikke kommer noget konkret på bordet om, hvor vi forenkler, og hvordan vi effektiviserer, hjælper det jo ikke så frygtelig meget. Det er også glimrende, at man taler en masse om, at vi skal have nærhedsprincippet ind i alle direktiver. Med et fint ord: Subsidiariteten skal til at fungere, vi skal have noget fyld på. Men det hjælper ikke meget, hvis man ikke kan se, hvor og hvordan det kommer til at fungere, og vi ikke får direktiverne ned til at være national lovgivning.

Det hjælper heller ikke meget, hr. udenrigsminister, at man bliver ved med at tale om åbenhed, når vi ikke kan få åbnet dørene og ikke kan få reel besked om, hvad det er, der sker. Så længe man taler om åbenhed, er det i virkeligheden en fornærmelse mod befolkningen, at man stadig har hemmelige protokoller. Det ved jeg godt vi alle sammen er enige om, men vi har ikke rigtig set nogen resultater. Vi har ikke set det udspil, der bevirker, at Danmark går i spidsen og siger: Nu skal de altså væk!

Vi har talt meget om fleksibilitet – for og imod og hvilke søjler og alt muligt – og der skal ikke

herske skygge af tvivl om, hvor Fremskridtspartiet står, når vi taler om fleksibilitet. Hvad ikke alle kan blive enige om, er ikke en sag, EU skal røre ved. Så kan man lave det som et mellemstatsligt samarbejde, hvis man gerne vil have noget nordisk hallojsa, og hellige jøsses da, det har vi da haft lang tid i forvejen, så det er der da intet til hinder for. Og hvis de sydeuropæiske lande gerne vil lave et eller andet samarbejde hen over Middelhavet, så lad dem da det. Det skal bare ikke være en EU-sag. Det skal ikke være i Bruxelles, man sidder og bestemmer, hvordan de traktater skal laves, for at sige det meget firkantet, og dermed er i hvert fald det fransk-tyske forslag om fleksibilitet pebet ganske ud af banen for Fremskridtspartiets vedkommende.

Angående regionalt samarbejde, som fru Elisabeth Arnold talte om, og som hr. Ove Fich var inde på, er der intet, der er til hinder for det. Det behøver bare ikke at blive skrevet ind i traktaten, uanset om den kommer til at hedde Maastricht, Rom, eller hvad de nu ellers kan finde på af fine navne næste gang. Det er jeg sådan set ligeglad med.

Så kommer vi til det, som i hvert fald alle kan blive enige om at diskutere, fordi vi ikke rigtig kan gøre noget ved det. SF har én gang for alle ødelagt, at vi overhovedet har en ærlig chance for at kunne diskutere og øve vores indflydelse på det fælles forsvar eller rettere sagt Vestunionen. Man var så dygtig efter det såkaldte nederlag i 1992, som var en kæmpesejr for Danmark og dem, der havde mod til at stå frem og sige: Ikke på vilkår om vi vil have den Maastricht-Traktat! Men det var der jo nogle, der var lidt bange for, navnlig fordi der var et kvalificeret flertal her i Folketinget, som havde anbefalet, at vi skulle sige ja til Maastricht-Traktaten. Så gik man sammen med SF og spurgte: Hvad skal I have for at vende rundt på en tallerken, og hvad skal I have for at gå ud og sige til folk: I skal sige ja til det? Jo, SF skulle bl.a. have, at vi skulle kunne sige fra over for, at Danmark ville være med i Vestunionen – med den lille tilføjelse: Men vi vil ikke forhindre de andre lande i at gå videre.

Det er den største brøler, der nogen sinde er lavet i dansk politik, for dermed gik man stik imod det, der reelt var meningen, nemlig at EU ikke skulle have mulighed for at få en forsvarsmæssig dimension. Nu har vi altså skrevet sort på hvidt – efter at SF havde fortalt, hvad der skulle skrives, og sikkert også selv har skrevet

det ned – at det ville vi sandelig ikke forhindre. Men vi er nødt til det på en eller anden måde, for alternativet er, at vi får den føderale union, som så mange frygtede, og det er et meget, meget stort flertal, hvis nogen skulle være i tvivl. Der er ikke nogen danskere, bortset fra fru Charlotte Antonsen og nogle få andre Venstrefolk, der synes, det er en god idé at give al magten til de store og så bare kure med. Der er ikke flertal, og der vil ikke blive flertal i Danmark for, at vi skal overgive al magt til Bruxelles.

Fremskridtspartiet mener stadig, at EF var en god idé. Vi mener stadig, at det indre marked er redningen for Vesteuropa, hvis vi skal kunne klare os økonomisk på verdensplan. Vi mener, at når vi taler om samhandel, når vi taler om WTO, altså om verdenssamhandel, vil det kunne fungere. Men vi mener også, at det vil ødelægge alt for hele Vesteuropas udvikling, hvis vi pærer det hele sammen og siger, at nu skal alle være 100 pct. ens, nu skal vi alle sammen have fælles forsvar, fælles økonomi, fælles retspolitik, og det hele skal bestemmes fra Bruxelles. Og det er det, vi er på vej hen imod, hvis ikke regeringen stopper op og fortæller, hvordan vi får denne regeringskonference til at lande på benene, tager problemerne alvorligt og går ind til benet og får rettet de fejl, der reelt ligger i Maastricht-Traktaten.

Det er nu, vi har chancen for det, statsministere. Det er sidste gang, vi har chancen for at få rettet op på Maastricht-Traktatens mange fejl, og det er det, der skal gøres ved regeringskonferencen, så EU bliver parat til at åbne sig for de nye demokratier i Øst- og Centraleuropa.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg tror, at højesteretsdommen, som for få måneder siden slog fast, at forholdet mellem Maastricht-Traktaten og grundloven skal prøves ved domstolene, gjorde det klart for de allerfleste, at der er en række problemer, som skal gennemgås og løses, før der overhovedet er mening i at give sig til at diskutere, om der skal laves nye traktater i EU. Jeg vil bare nævne to af de problemstillinger, som viser, at den nuværende Maastricht-Traktat er så fyldt med forfatningsmæssige problemer, at det ganske enkelt er galmandsværk at bevæge sig ind i en diskussion om nye traktater, så længe disse problemer ikke er løst.

Det ene spørgsmål er artikel 235. Der har været en omfattende anvendelse af artikel 235 gennem alle årene, og regeringen fortsætter med

at bruge artikel 235, også på kontroversielle områder, som vi f.eks. så i forbindelse med den cubanske sag. Vi ved også, at regeringen stadig går og overvejer, om man vil kunne bruge artikel 235 i forbindelse med gennemførelsen af ØMU'en. Vi har i hvert fald ikke kunnet få nogen garanti fra økonomiministeren for, at det ikke vil kunne ske, så vi har altså stadig væk en situation, hvor der finder en vidtgående anvendelse af artikel 235 sted, som ganske uden tvivl er i strid med grundloven.

Et andet problem, som ikke har været særlig meget inde i diskussionen endnu, men uden tvivl vil komme det, er spørgsmålet om EF-Domstolens kompetence. Det er jo sådan ifølge EU-forfatningen, at det er Domstolen, som er den øverste myndighed i EU og dermed også øverste myndighed i Danmark. EF-Domstolen står efter sin egen opfattelse over Folketinget, over den danske regering, over Højesteret, over den danske grundlov, over alt andet i Vesteuropa. Det er der naturligvis aldrig nogen i Danmark, der har godkendt ved en folkeafstemning, endsige godkendt efter de regler for suverænitetsoverdragelse, som findes i grundloven. Men ikke desto mindre er kendsgerningen, at det er EF-Domstolen, som er den øverste myndighed i EU og i Danmark.

Det forfatningsmæssige problem skal efter min opfattelse afklares, før det overhovedet har mening at gå ind i diskussioner om nye traktater, og nu har jeg bare nævnt to grundlovsproblemer. Der findes endnu flere, men det er en diskussion, som vi kan få lejlighed til at tage op lidt senere i forbindelse med forespørgselsdebatten. Her vil der være mulighed for at fremsætte dagsordensforslag om spørgsmålet, hvornår ratifikation og folkeafstemning om en ny traktat vil kunne finde sted, så det vil jeg ikke komme yderligere ind på her, men vende tilbage til under forespørgslen.

Så vil jeg sige et par ord om regeringens forhandlingssituation, som vi allerede har været lidt inde på under denne debat. Regeringen har bragt sig selv i en udpræget defensiv situation. Det er næppe for stærkt at sige, at regeringen i løbet af foråret vil komme til at stå med ryggen mod muren. Hr. Ove Fich løftede allerede sløret for de problemer, man kommer til at stå med. Det vil være sådan, at de afgørende spørgsmål sandsynligvis vil blive besluttet på tidspunktet mellem det britiske valg, som måske først kommer til maj, og så topmødet i juni.

Det bliver en meget sammenpresset periode. Det bliver forestillingen for Maastricht om igen. Det bliver noget, hvor befolkningerne i Europa overhovedet ikke har en chance for at følge med i, hvad der foregår, og det vil så føre til, at der på topmødet i juni bliver smækket en traktat i hovedet på os med en afgørelse af spørgsmålet om f.eks. stemmevægtene og med den kapitulation over for en ændring af stemmevægtene, som hr. Ove Fich jo klart meldte at den danske regering eller i hvert fald Socialdemokratiet er indstillet på at acceptere – ganske vist ikke uden kamp, men i hvert fald indstillet på at acceptere. Man ville bare ikke smide håndklædet i ringen på forhånd; det ville man først gøre et stykke henne i forløbet.

Danskerne vil altså i løbet af ganske få uger blive præsenteret for en ny traktat med svækkelser af de små lande, med flertalsafgørelser på en lang række nye områder, med øget unionsmagt over hele linjen og med, i bedste fald, fiflerier med de danske undtagelser eller – hvad der er mere sandsynligt – et direkte angreb på de danske undtagelser.

Det er det, der vil ske, sådan som kortene er lagt på bordet for disse få uger i foråret, hvor den danske grundlov skal have sit sidste dødsstød.

Hvad er det så, regeringen har spillet ud med og lagt afgørende vægt på?

Man har sagt, at det handler om udvidelsen mod øst – hr. Ove Fich var også inde på det i sit indlæg – og i den sag har regeringen f.eks. krævet, at en lang række lande skal optages. Men vi ved, at sådan går det ikke. Vi ved, at sandsynligvis Polen og Tjekkiet og måske Ungarn vil blive tilbudt medlemskab, men dog med langvarige overgangsordninger, fordi de ikke skal nyde godt af landbrugsordningerne og sådan nogle ting. Vi ved også, at sandsynligheden for, at flere lande vil komme med, er meget beskedne.

Det, som man taler om at forhindre, er en deling af Europa, men det, som man gør, er at skabe en ny deling af Europa: Langs med Polens og Tjekkiets østgrænse, ja tværs ned igennem det gamle Tjekkosllovakiet, lægger man en ny skillelinje i Europa! Og tragedien har man endda tænkt sig at gentage i dobbeltform, nemlig også i forbindelse med NATO-udvidelsen.

Og det er utroligt, at man ikke vil tage bestik af, at det er det Europakort med denne nye deling, der tegner sig, og det synes jeg det var værd at tage en virkelig dybtgående diskussion

om, men det er ligesom problemet bliver fortiet. Fra den danske regerings side bliver man bare ved med at mase på med, at man går ind for, at alle landene optages, selv om man jo godt ved, at det er fuldstændig urealistisk, og derfor er strategien også på dette punkt presset i defensiven.

Så har man fremlagt nogle forslag om miljø, beskæftigelse og åbenhed.

Men miljøgarantien erkender regeringen nu at der er en overvægt af lande der ikke ønsker at ændre, og det er ærgerligt, for det havde været godt at få strammet miljøgarantien op.

Med hensyn til beskæftigelsen kommer der nok lidt varm luft i form af nogle principformuleringer i traktaten, men jo ikke noget af substans.

Og hemmelige protokoller bliver der ved med at være, også efter regeringens forslag om åbenhed.

Det er i alt væsentligt varm luft, og det flytter den danske regerings fokus væk fra de ting, som de andre lande finder er væsentlige.

Jeg kan oplyse, at da Europaudvalget var i Dublin for at besøge EU-formandskabet derovre, var det knap nok røget ind på lystavlen, at Danmark overhovedet har et forslag om miljøgaranti. De forslag, som Danmark har fremsat, interesserede ganske enkelt ikke de andre lande ret meget. Nogle af dem er i øvrigt også dårlige, fordi de går ud på at styrke unionsmagten, men det er så en anden sag.

Afslutningsvis vil jeg blot sige, at efter min mening står vi over for et kæmpemæssigt demokratisk problem, og det er, at et flertal nærmest med bind for øjnene er indstillet på at køre den procedure igennem, som førte til folkeafstemningen den 2. juni 1992.

Det er ganske utroligt, at man intet har lært af det forløb. Man gentager det i samme form. Vi har lige fået et udkast til en såkaldt forenkling af Traktaten, og det måles ikke i centimeter, men i tommer! Jeg har det i øvrigt liggende nede på bordet, men jeg kunne ikke slæbe det herop på talerstolen. Og det er en såkaldt forenkling af Traktaten! Jeg kan huske, da man kom med Maastricht-Traktaten og delte den rundt på posthusene, og nu får vi så en, der er dobbelt så tyk. Der er ingen mennesker, der har en chance for at sætte sig ind i det projekt!

Og man gentager forløbet med at køre det hele i de sidste få uger, og som hr. Thulesen Dahl allerede har gjort opmærksom på, har man endog i denne runde svækket Europaudvalgets formelle kontrol med tingene.

Jeg synes, det er på tide, at man i regeringen og i regeringspartierne overvejer, om det virkeligt er klogt og fornuftigt at stille direkte frem mod et nyt nederlag ved en folkeafstemning, sådan som det skete for den daværende regering den 2. juni 1992. Det er i hvert fald den kurs, som man nu konsekvent har lagt.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Forleden dag var der besøg af en delegation af ungarske parlamentarikere her i Folketinget, og i går var jeg selv i Letland, og begge steder fik jeg spørgsmålet: Går I ind for udvidelsen af EU? Og jeg mente, at jeg med sandheden i behold kunne svare: Ja, Folketingets flertal går ind for en udvidelse af EU med de ti ansøgerlande.

Derefter spurgte man begge steder: Gælder det alle partier i Folketinget? Og så kom jeg noget til kort, for her vidste jeg jo ikke rigtig, hvor man har Enhedslisten.

Jeg spurgte så: Bliver der en folkeafstemning i Ungarn? Bliver der en folkeafstemning i Letland? Og begge steder svarede man ja, og derefter gentog man spørgsmålet: Står alle partier her i Folketinget bag udvidelsen?

Og jeg vil så gerne vide, hvad jeg skal svare disse mennesker, når de spørger mig, og derfor vil jeg endnu en gang spørge hr. Keld Albrechtsen: Går Enhedslisten ind for udvidelsen af EU, hvis der bliver en folkeafstemning i ansøgerlandene?

(Kort bemærkning):

Steen Gade (SF):

Det er lidt i samme boldgade:

Jeg synes, hr. Keld Albrechtsen talte pænt om optagelse af de central- og østeuropæiske lande i EU, men sådan synes jeg ikke melodien har været, en række andre gange vi har debatteret det, og derfor vil jeg spørge, om Enhedslisten rent faktisk er på samme side, som vi er, når vi kæmper for, at EU skal åbne sig så meget som overhovedet muligt, og derfor også støtter det, som vi indtil videre er nået til, nemlig at forhandlingerne skal starte med alle ansøgerlandene på én gang.

For hvis Enhedslisten er på den linje nu, ville det jo være en ekstra styrke, når vi skal give vores minister den rygrad, der skal til i de kommende forhandlinger.

Og hr. Keld Albrechtsen har helt ret i sin beskrivelse af det problem, at der er alt for mange lande i Centraleuropa, som kun er optaget af

Polen, Ungarn og Tjekkiet, og det er bekymrende, og jeg er personlig bekymret for de baltiske lande i det forløb.

Men det, der er vigtigt i vores debat, er, om Enhedslisten er med på at støtte en meget stærk forhandlingslinje fra dansk side.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg har jo adskillige gange besvaret det spørgsmål, som hr. Steen Gade og hr. Ove Fich stiller, men jeg vil gerne gøre det igen:

Enhedslisten vil opfordre de østeuropæiske landes befolkninger til at stemme nej til optagelse i EU, ligesom vi opfordrede nordmændene, svenskerne og finnerne til at stemme nej, for vi vil da ikke opfordre nogen til at gå ind i et foretagende, som vi selv ønsker hurtigst muligt at komme ud af, og vi tror ærlig talt heller ikke på, at det vil være til gunst for f.eks. almindelige polakker at blive indlemmet i Unionen.

Men hvis den polske befolkning ved en folkeafstemning bestemmer, at Polen skal være medlem af EU, må vi jo respektere det, for vi respekterer folkenes selvbestemmelsesret, og vi må så anerkende, at de vil noget andet end det, som vi synes er fornuftigt.

Og hvis en ratifikation af en optagelsestraktat sammenkædes med andre ting, f.eks. institutionelle ændringer og stemmевægt, så vil vi stemme imod en sådan traktat. Klarere kan det vist ikke siges.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Så blev jeg ked af det igen, for de pæne ord om Central- og Østeuropa før er jo altså ikke så meget værd, når Enhedslisten ikke vil kæmpe for, at de kan blive til realiteter. Og industriarbejderne i Polen og borgerne i andre central- og østeuropæiske lande ville jo føle sig noget ladt i stikken, hvis det var hovedlinjen fra dansk side.

Jeg mener, at det er en historisk opgave for Europa at åbne sig over for Central- og Østeuropa, og at det er noget, vi må give en prioritering, som ligger langt hinsides det, som man normalt kalder en førsteprioritering. Det er fundamentalt vigtigt for de næste 20 år i Europa, at det her lykkes, og det er fundamentalt vigtigt, at der ikke er nogen lande, der bliver efterladt på perronen og dermed kommer til at stå udenfor.

Det her er altså fundamentalt vigtigt, og så kan man jo ikke stå her og sige, at man vil opfordre borgerne i disse lande til at stemme

nej, for så tjener man jo en helt anden sags interesser – desværre.

Kort bemærkning):

Ove Fich (S):

Jeg fik desværre et meget klart svar fra hr. Keld Albrechtsen, idet hr. Keld Albrechtsen sagde: Vi siger nej, hvis det overhovedet sammenkædes med noget som helst andet!

Men det er utænkeligt at foretage en udvidelse, uden at man også bliver nødt til at lave om på forskellige ting i institutionerne, og derfor er det, hr. Keld Albrechtsen siger her, et nej til udvidelsen, og det beklager jeg dybt, og jeg synes, det er utroligt, at mindre detaljer skal være med til at fastholde Europas deling – med de ulykker, som det potentielt kan medføre i Central- og Østeuropa.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Enhedslisten er enig med SF i, at man bør åbne sig for Østeuropa, og derfor går vi ind for, at man skal finde mellemstatsligt samarbejde med disse lande som alternativ til udvidelsen, og det bliver under alle omstændigheder nødvendigt, for der vil være lande, der bliver efterladt, sandsynligvis lande som de baltiske lande og Slovakiet, for slet ikke at tale om andre lande, som var med i det gamle Sovjetunionen, f.eks. Ukraine, som ingen forestiller sig kan blive medlem af EU, og det er de lande, som har de største problemer, der bliver efterladt på perronen, som hr. Steen Gade sagde.

Og derfor er udvidelsesstrategien forfejlet, for den vil medføre en ny deling af Europa i dem, som kommer ind i varmen, og dem, som får lov til at blive ude i kulden, endda i en kulde, hvor minusgraderne vil blive stadig større.

Så vidt det politiske indhold.

Og så vil jeg sige til hr. Ove Fich: Det er regeringen og hr. Ove Fichs parti, der bestemmer, om en eventuel optagelsestraktat skal sammenkædes med andre spørgsmål; det bestemmer Enhedslisten ikke. Men hvis man foretager den sammenkædning, så lader vi os ikke koste rundt i manegen eller tvinge til at stemme for andre stemmevægte af den grund; så er vi nødsagede til at stemme nej – det er da ganske indlysende.

Addi Andersen (CD):

Da Centrum-Demokraternes ordfører ikke kan være til stede, skal jeg her fremføre vores synspunkter:

Regeringskonferencen handler om en større sammensmeltning af de europæiske lande. Det er vores chance for at skabe sammenhæng i tingene for befolkningerne i Danmark og i Europa, og den chance må vi ikke misse. Vi må skabe rammerne for et nærværende europæisk samarbejde, som befolkningen kan forholde sig til.

EU er grundlaget for fred og frihed i Europa, EU er grundlaget for øget vækst og velfærd i Danmark og de andre lande, og EU er ikke mindst grundlaget for en nedbrydning af overdrevet nationalisme. Det er afgørende ting, som CD ønsker fremmet.

Men EU er også meget mere, og det skal vi bruge regeringskonferencen til at pege på. EU drejer sig også om hverdagen for den enkelte, og det er den nærhed, vi skal fremme, og som vi alle skal forstå at værdsætte. Den europæiske idé er efter min mening ønsket om et samfund i fred og frihed, ønsket om et socialt ansvar, også over for de tidligere kommunistiske lande, ønsket om et rent miljø på globalt plan, ønsket om en konsekvent indsats imod kriminalitet, også over landegrænser, ønsket om en anstændig indsats for fred i det tidligere Jugoslavien og ønsket om en målrettet indsats for større social velfærd i alle lande.

Alt det må ikke drukne i ineffektivitet og forhandlingssammenbrud. Derfor er regeringskonferencens omdrejningspunkt effektivisering af et nærværende europæisk samarbejde.

CD ønsker klare kompetencelister for, hvad EU varetager, og hvad de nationale parlamenter varetager, så arbejdet bliver mere effektivt, og så befolkningen bedre kan forstå, hvad der sker.

Vi ønsker indføjelser af menneskerettigheder og demokrati i teksten om samarbejdet, så der kan stilles krav også uden for Danmark om, hvordan mennesker skal behandles.

Og CD ønsker fastsættelse af en beskæftigelsesmålsætning, fordi en koordinering er nødvendig.

Det er også afgørende for CD, at miljøet bliver et europæisk spørgsmål. Det nytter ikke noget, at vi i Danmark er miljøvenlige, hvis de andre lande ikke også er det, og derfor skal vi bruge EU til at forpligte de andre medlemslande, også efter den ønskede udvidelse mod Øst.

Det er vigtigt, at vi sammenkobler den danske debat med den europæiske debat. Vi opretholder en kunstig og skadelig opdeling, hvis vi diskuterer tingene hver for sig.

Fred, frihed, miljø, beskæftigelse, menneskerettigheder, velfærd og kriminalitet er ikke

enten en dansk eller en europæisk debat, det er både-og, og det er efter CD's mening det projekt, regeringskonferencen står for, og det er afgørende, at det lykkes.

Derfor håber og regner vi med, at den danske regering vil gøre alt, hvad den kan, for at føre regeringskonferencen frem til en lykkelig afslutning.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Allerførst skal jeg for en ordens skyld naturligvis sige tak til udenrigsministeren for den redegørelse, som Folketinget har modtaget om EU's regeringskonference.

Den virker på mange måder som en nøgtern redegørelse i forhold til de specifikke områder, som jo drøftes på regeringskonferencen, og som vi også løbende orienteres om.

Men lad mig sige det med det samme: Dansk Folkeparti har ikke den store tillid til, at regeringen repræsenterer de synspunkter, som et flertal af befolkningen har. Hvis vi tænker lidt tilbage på den regeringskonference, der var op til Maastricht-Traktaten, så vi jo, at den klart og tydeligt gav udtryk for, at der ved Maastricht-Traktatens forhandlinger blev taget meget store hensyn til danske synspunkter, og der blev etableret nogle gedigne danske fodaftryk i Maastricht-Traktaten i forhold til det, Folketingets flertal ønskede, men ikke i forhold til det, et flertal i befolkningen ønskede. Det var så også det, der gjorde, at vi den 2. juni 1992 så et nej til Maastricht-Traktaten fra et flertal i den danske befolkning.

Jeg skal omkring det indenlandske komme lidt tilbage til spørgsmålet om relationerne mellem Folketinget og befolkningen og inddragelse af befolkningen under den forespørgselsdebat, der følger umiddelbart efter denne redegørelsesdebat, og jeg skal i forbindelse med redegørelsesdebatten her alene holde mig til nogle kommentarer til redegørelsens indhold.

Regeringen har jo gjort klart – og med et flertal bag sig her i Folketinget – at udvidelsen er nøgleordet på regeringskonferencen. Derfor skal man så med udvidelsen som mål effektivisere Unionen, og det betyder bl.a. brug af flere flertalsafgørelser.

Man har kaldt dette med udvidelsen for fredens projekt, og det, man kan gisne om, synes jeg meget reelt er, om man etablerer fredens projekt med flere flertalsafgørelser, om man etablerer fredens projekt ud fra tanken om, at man i højere grad skal kunne nedstemme hinanden.

I Dansk Folkeparti tror vi ikke på en sådan linje. Lad mig sige med det samme – det kunne være, at hr. Ove Fich ellers tager ordet – at Dansk Folkeparti bestemt ikke har noget imod, at Unionen udvides, men vi mener, at det er helt legitimt, at man stiller nogle krav og ikke siger, at vi skal have en udvidelse for enhver pris. Vi mener, at den danske regering på regeringskonferencen skal gøre det klart, at der er grænser for, hvor meget vi kan give køb på flertalsafgørelsesområdet, og at der er grænser for, hvor meget vi kan give køb, når det drejer sig om stemmevægt.

Regeringen har kaldt det fredens projekt, og regeringen har åbenbart den holdning – som Dansk Folkeparti ikke deler – at man ved i højere grad at kunne nedstemme hinanden får skabt fredens projekt i Europa.

Regeringen har også medvirket til – og det fremgår også af redegørelsen – en ret håbløs dagsorden for konferencen. Det er jo ikke det bedste udgangspunkt, når man skal videre ind i forhandlinger, for på den ene side går dagsordenen for regeringskonferencen ud på, at EU skal gøres mere vedkommende, men på den anden side går den ud på, at man skal effektivisere Unionen og give EU større handlekraft.

Se, hvis man skal gøre EU mere vedkommende, betyder det for Dansk Folkeparti at se, at man træffer flere afgørelser på de områder, der bekymrer borgerne, så tæt på borgerne som muligt, og det er i direkte modstrid med at give Unionen større handlekraft, at effektivisere Unionen i den forstand, som regeringen i hvert fald har tolket det at effektivisere Unionen.

Redegørelsen omhandler også spørgsmålet om institutionelle forhold og konkluderer, at der jo fortsat er store udeståender omkring spørgsmålet om institutionelle forhold, både hvad angår stemmevægte og flertalsafgørelser, og hr. Ove Fich har i dag redegjort for, at man ikke skal kaste håndklædet i ringen fra starten. Det skal man åbenbart vente med til målstregen; så kan man kaste håndklædet i ringen.

Men jeg savner i redegørelsen blot en antydning af, hvor regeringens smertegrænse går, og derfor må jeg spørge udenrigsministeren: Hvor går regeringens grænse egentlig? Her kl. 17.52 og med en tilhørerloge, der ikke ligefrem er overfyldt, kan det jo godt være, at udenrigsministeren kan løfte sløret en anelse for Folketingets partier for, hvor smertegrænsen egentlig går for regeringen.

Regeringen lægger op til en afklaring af dette til foråret. Men det, der er afgørende for Folke-tingets partier, herunder Dansk Folkeparti, er naturligvis, om regeringen vil give køb på Danmarks indflydelse eller regeringen vil slå for de danske standpunkter. Eller ser regeringen sin rolle som repræsentant på konferencen som repræsentant for et lille land, som ikke skal stille sig hindrende i vejen, fordi man jo skal opnå det her fredens projekt, den her udvidelse, som man taler så meget om?

I Dansk Folkeparti mener vi ikke, at regeringen skal give køb. Når man i redegørelsen kan skrive, at alle minus Storbritannien ønsker flere flertalsafgørelser, så mener vi, der kunne have stået i redegørelsen: Alle minus Storbritannien og Danmark ønsker flere flertalsafgørelser. Det kan vi desværre ikke læse; det synes vi man burde have kunnet læse.

Redegørelsen omhandler jo også de retlige og indre anliggender, og det er et område, hvor der er lidt større overensstemmelse mellem det, som regeringen skriver i sin redegørelse, og det, Dansk Folkeparti har som holdning.

Vi vil opfordre regeringen til at stå fast på, at spørgsmål som visumpolitik, asylpolitik, indvandrerpolitik og grænsekontrol ikke overflyttes fra søjle 3 til søjle 1. Vi mener, det er afgørende vigtigt, at Danmark bevarer sin suverænitet på de her områder, og at den bliver bevaret på områder, hvor der skal være enstemmighed, og hvor Danmark derfor klart kan sige fra og bevare sin selvstændighed.

Så til det danske forslag om beskæftigelse, som jo også er skildret i redegørelsen:

Her mener vi i Dansk Folkeparti, at regeringen virkelig har risiko for at skyde sig selv voldsomt i foden, og det er jo ikke rart, for regeringen går ud og skaber en forventning i den danske befolkning om, at der virkelig kan skabes løsninger på EU-plan omkring beskæftigelse, men uden at regeringen giver Unionen de midler, som ville være nødvendige for, at EU virkelig kunne gøre noget ved beskæftigelsessituationen.

Lad mig sige med det samme: Dansk Folkeparti ønsker ikke, at Unionen skal have de midler, som vi ser måtte være nødvendige, hvis EU virkelig skulle gøre en indsats på det område. Vi mener, der er tale om et nationalt anliggende, som vi selv skal have mulighed for at klare i Danmark.

Men det paradoksale er jo bare, at regeringen går ud og skaber en forventning om, at man

giver EU midler til at løse beskæftigelsesproblemet, fordi man mener, det er populært i befolkningen, uden at man giver EU midlerne til at gøre noget ved det. Dermed mener vi, at regeringen skyder sig selv i foden, og at beskæftigelsesforslaget fra dansk side på regeringskonferencen i virkeligheden kommer til at virke som en boomerang og kommer tilbage i ansigtet på regeringen igen.

Der er jo også risikoen for, at regeringens forslag blot er et første skridt til egentlig EU-kompetence på området, og det vil vi gerne advare kraftigt imod. Det kræver virkelig, at man holder tungen lige i munden, hvis man skal undgå, at beskæftigelse ikke, når først beskæftigelse er et erklæret mål for Unionen, så bare bliver et første skridt til egentlig EU-kompetence.

Regeringen kalder jo det, man vil på det her område, for samordning; man bruger udtrykket samordning. Men hvis man virkelig mener, at man skal samordne beskæftigelsesindsatsten, betyder det vel også, at hvis 14 andre lande vil ét og Danmark vil noget andet, så bør Danmark – i den gode samarbejdsånd, ud fra at man efter dansk opfordring samordner området – på en eller anden måde, om ikke andet så moralsk, være forpligtet til at følge det, som de 14 er blevet enige om.

Jeg ved godt, at formelt vil udenrigsministeren sige: Nej, nej, vi har vores selvbestemmel-sesret. Men når regeringen selv lægger op til at samordne på det her område, må det vel også have en eller anden forpligtende karakter, når tingene så vender tilbage til Danmark.

Redegørelsen indeholder også et miljøafsnit, og jeg vil med det samme sige, at der for Dansk Folkeparti at se er mange gode takter omkring miljøet i regeringens redegørelse, men vi skal advare imod ét punkt i redegørelsen, og det er punktet om anvendelse af kvalificeret flertal ved vedtagelse af miljøafgifter.

Regeringen har ikke lavet nogen afgrænsning af, hvad der forstås ved miljøafgifter, og når vi tænker på den danske debat, vi har om, hvad der er miljøafgifter, og hvad der er reelle skatter, så er det meget farligt at give EU ret til og kompetence til at træffe flertalsafgørelser på afgifts-området uden samtidig at have lavet en klar afgrænsning af, hvad der skal forstås som miljøafgifter, og hvad der skal forstås som almindelige afgifter.

Den debat har regeringen overhovedet ikke villet ind i, og det synes vi er meget uklogt. Derfor vil vi endnu en gang anmode udenrigsmini-

steren om at tage med sig, at man først får afklaret, hvad der forstås ved miljøafgifter, inden man på regeringskonferencen vedtager, at der skal være flertalsafgørelser på det område.

Så skal jeg sige vedrørende Domstolen, som jo også er et af emnerne i redegørelsen, at her mener Dansk Folkeparti faktisk også, at Danmark burde stå bag Storbritanniens holdning, som jo også er markeret i redegørelsen. Det er et problem, at Domstolen dømmes ud fra målsætningen om et stadig mere integreret EU. Det betyder, at Domstolen i visse situationer kommer til at virke som lovgiver, fordi den fortolker så voldsomt, som den gør.

Det mener vi rent faktisk er et reelt problem, som regeringen skal tage positivt med på regeringskonferencen ud fra denne vinkel og så forsøge at se, om man kan finde opbakning til en afgrænsning af Domstolens beføjelser. Så her kunne vi også have ønsket, at der i redegørelsen ikke bare havde stået Storbritannien, men havde stået Danmark og Storbritannien.

Lad mig til sidst sige om forsvarssamarbejdet: Her mener vi i Dansk Folkeparti, at Danmark bør arbejde for at fjerne målsætningen om fælles forsvar. Vi mener, at vi skal tage del i den debat, der foregår, på trods af det danske forbehold, og vi mener, at i den debat skal vi arbejde for at fjerne målsætningen om fælles forsvar.

Så mener vi rent faktisk også – det har jeg været inde på tidligere i debatten – at når der laves fælles aktioner inden for det her område, kan Danmark ikke blive forpligtet solidarisk eller økonomisk, på trods af at jeg har mistanke om, at det er det, regeringen reelt arbejder for.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Det lød på hr. Kristian Thulesen Dahl, som om jeg skulle have anbefalet, at man smed håndklædet i ringen, for så vidt angår stemmevægte. Det gjorde jeg ikke. Jeg kritiserede Venstre for allerede at gøre det nu og sagde lidt undskyldende, at hvis Venstre endelig skulle gøre det, havde det dog været mere relevant i aller-, allersidste fase.

Jeg vil gerne slå helt fast, at Socialdemokratiet står bag regeringens udspil på dette felt, og udspillet er som bekendt, at stemmevægtene skal være uændrede.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg skal da takke hr. Ove Fich for bemærkning og for præciseringen, men sige, at når hr. Ove Fich som Socialdemokratiets ordfører her, under en redegørelsesdebat i november måned, hvor man regner med, at regeringskonferencen måske slutter sommeren 1997, allerede nu tager ind som et meget muligt emne, at man skal smide håndklædet i ringen, og at det er et spørgsmål om, hvornår man skal gøre det, og siger til Venstre, at man skal bare ikke gøre det i dag, så kan det jo ikke undgå at gøre nogle af os bekymrede over, at regeringens og Socialdemokratiets strategi i virkeligheden er, at håndklædet skal smides i ringen – det skal bare ikke ske før til foråret.

Men vi er altså nogle – og deriblandt håber jeg så at hr. Ove Fich også vil befinde sig til foråret – vi er altså nogle, der slet ikke mener, at håndklædet skal smides i ringen, men at vi skal bevare stemmevægtene, og at vi skal bevare den danske indflydelse ved at undgå flere flertalsafgørelser.

Men dér kan jeg se, at der nok er et forhold, som vi jo nok kommer tilbage til i debatten, om ikke andet så i hvert fald når hr. Ove Fich har medvirket til at kaste håndklædet i ringen.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Jeg vil gerne takke samtlige ordførere for deres bidrag til debatten og for engagementet, som jo er stort.

Det er klart, at en diskussion af denne art ikke vil kunne undgå at have gentagelser i sig: Kendte holdninger og synspunkter dukker jo op. Alligevel er debatten vigtig. Det er den i sig selv, det er den for at kunne stimulere også den folkelige debat, og det er den, fordi der jo også altid i en debat af denne type dukker nye synspunkter og vinkler op og således også i dag.

Der er fremsat ideer om, at man skulle forsøge at tilrettelægge en høring vedrørende fleksibilitet. Det er selvfølgelig noget, Folketinget selv skal stå for. Jeg hilser ideen velkommen, og vi vil da fra Udenrigsministeriets side gøre, hvad vi kan for at bistå. Det er et spændende emne, som vi gerne vil bidrage til at belyse.

Jeg vil godt tillade mig lidt undtagelsesvis specielt at takke den radikale ordfører for hendes gode bemærkninger til redegørelsen. Jeg kan hertil oplyse, at – ja, den er temmelig prunkløs i sit udstyr – om 10 dage vil der foreligge en mere, skal vi sige smuk tryksag, der vil

redegøre nærmere for begivenhederne og forløbet under det italienske formandskab i et lidt pænere udstyr. Men det er jo ikke altid udstyret, det kommer an på, og jeg takker for de pæne bemærkninger.

Der har altså været nyt i debatten, men jo ikke så meget fra hr. Keld Albrechtsen. Jeg kunne ikke lade være at more mig lidt ved tanken om, at den situation jo ikke kunne opstå, at man skulle læse en avis, Politiken eller en anden, og dér læse, at nu overvejede hr. Keld Albrechtsen at stemme ja. Det kunne ikke opstå. Den nyhed vil vi ikke få. Vi fik den altså i forhold til SF, men det ville være helt utænkeligt, uanset hvad vi fandt på, at se hr. Keld Albrechtsen overveje at stemme ja. Det er jo en meget automatisk afvisning af alt, hvad vi foretager os. Det vender jeg tilbage til.

Jeg vil gerne sige tak til Socialdemokratiets ordfører for, synes jeg, et meget godt indlæg.

Til fru Charlotte Antonsen vil jeg da gerne sige, at jeg er tilfreds med, jeg er glad for, at Venstre nu har lagt den linje, den mere realistiske linje, at man ikke skal have folkeafstemning om de danske forbehold her og nu. Det er noget, der skal vente. Jeg respekterer Venstres standpunkt om, at de vil have forbeholdene væk. Det er Venstres synspunkt, men vi skal i hvert fald ikke have folkeafstemninger på nuværende tidspunkt. Det er nyt, men det er velkomment, at Venstre indtager det standpunkt.

Men jeg synes, at den nye politik nærmest var camoufleret som et stort nyt fremstød og angreb på os andre, og lad mig sige til fru Charlotte Antonsen, som brugte det udtryk, at forbeholdene kommer vi ikke af med, før der sker et regeringsskifte: Ja, jeg ved ikke rigtig, hvad jeg skal sige til synspunktet. Sandheden er jo, at forbeholdene kom ind under en tidligere regering. Det synes jeg da lige vi skal holde fast ved om ikke andet så for sådan at have lidt orden i de historiske begreber.

Nej, forbehold eller ikke forbehold afhænger ikke af regeringer. Det afhænger af, hvad den danske befolkning siger. Forbehold kan jo alene fjernes, efter at en folkeafstemning har givet grønt lys for det.

Jeg vil også sige til fru Charlotte Antonsen, at Danmark ikke blokerer de andre landes fremskridt, når det drejer sig om det forsvarspolitiske, når det drejer sig om retlige og indre anliggender. Vi blokerer ikke. Også på det punkt respekterer vi nemlig de danske forbehold, som jo netop også er udformet på den måde, at de

tillader andre lande at gå videre, om de ønsker det.

Jeg synes, jeg er nødt til at sige, at brugen af Helms-Burton som eksempel på noget, hvor man kunne afstå, bygger på en misforståelse. Det, det her handler om – vedtagelserne vedrørende Helms-Burton – er jo den fælles handelspolitik, som er en fælles kompetence, og det betyder, at hvis Danmark i en sådan situation afstod, så ville det ikke rokke ved – jeg tror, det var hr. Thulesen Dahl, der gjorde opmærksom på det – at Danmark alligevel var bundet af beslutningerne. Og det er jo ikke det samme som at give muligheder for at afstå.

Til hr. Kent Kirk vil jeg godt gøre den lille betragtning gældende om, hvad Danmark har gjort for udvidelsen: Jeg synes, hr. Kent Kirk kommer meget nemt om ved sit synspunkt. Danmark har i alle forhold vedrørende udvidelsen været yderst aktiv og har opnået en række resultater.

Vi har opnået, at det er slået fast, at optagelse af nye medlemmer, forhandlinger med nye medlemmer, skal begynde senest 6 måneder efter afslutningen af regeringskonferencen, at ansøgerlande skal behandles på lige fod, at der skal foreligge udtalelser fra Kommissionen om samtlige nye medlemslandes ansøgninger efter afslutning af regeringskonferencen, og at de nye medlemslande løbende skal holdes orienteret om forløbet af regeringskonferencen. Bilateralt har Danmark gjort en stor indsats og heldigvis jo med stor politisk dækning her i Folketinget via Øststøtten. Ikke mindst vil jeg fremhæve den teknisk-administrative bistand, som vi har ydet og yder til de baltiske lande og eksempelvis Polen for at hjælpe disse lande med rent praktisk at forberede sig på medlemskabet.

Hr. Kent Kirk efterlyste udspil vedrørende institutionelle reformer. Jamen Danmark *har* spillet ud. Vi *har* gjort det klart, at vi *ønsker*, at ethvert medlemsland skal have en kommissær, at vi er klar til at acceptere et dobbelt flertal, som jo er en vigtig institutionel nydannelse, som giver nogle af de folkerige stater en, skal vi sige vis kompensation for, at der bliver flere små medlemsstater. Vi har spillet ud også med ideer om, at formandskab skal reformeres således, at en gruppe af lande varetager formandskaber.

Jeg må også sige om det institutionelle, at det jo først og fremmest er sådan i en sag af den art, at det er dem, der *ønsker* forandringer i det eksisterende, som i særlig grad har en forpligtelse til at spille ud. Ved at lægge det til grund

varetager vi bedst Danmarks interesser, og vi varetager også bedst interesserne for andre små lande, der forhåbentlig inden så længe bliver medlemmer, eksempelvis de baltiske.

Vedrørende det udenrigspolitiske og det institutionelle vil jeg da gøre opmærksom på, at vi har fremlagt forslag om, at der kan være situationer, hvor et eller to lande ikke skal blokere for vedtagelser, og jeg vil endelig gøre den bemærkning, at når vi så nærmere hørte på, hvad hr. Kent Kirk havde af forestillinger, var det jo ikke sådan en vifte af forslag. Nej, vi skulle endelig ikke have flertalsafstemninger i den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Det er jeg enig i. Vi skulle ikke flytte det retlige og indre samarbejde ud af den mellemstatslige beslutning i første færd. Hr. Kent Kirk havde nogle forestillinger om, hvad man kunne gøre i det senere forløb, som jeg ikke helt kan overskue, men som jeg måske ikke tror holder så langt, men det er en sag for sig, og hr. Kent Kirk var også enig i, at vi alle skulle have en kommissær. Så der blev såmænd ikke så meget, synes jeg, tilbage af de institutionelle nydannelser.

Danmark mister ikke indflydelse eller mæler sig op i en krog ved at komme med selvstændige forslag på de områder, hvor vi har fremsat vore forslag. Vi bruger ikke for mange kræfter på det. Andre lande er klar over, at der her er en række spørgsmål, som er vigtige at få drøftet, som der har været enighed om fra starten af regeringskonferencen, hvor forberedende arbejde skulle drøftes. Man spilder ikke sine kræfter ved at engagere sig i de spørgsmål, som er sat på dagsordenen og har været det længe, om åbenhed, miljø, beskæftigelse, bekæmpelse af svig, nærhedsproblemer og forbrugerbeskyttelse.

Jeg vil gerne sige til hr. Steen Gade: Tak for modtagelsen af de danske forslag. Det er rigtigt, som hr. Steen Gade siger det, at de er ambitiøse. Jeg mener også, de er realistiske.

Hr. Steen Gade savnede mere udbyggede forslag, for så vidt angår de nationale parlamenter, og lad mig sige til det, at vi fra dansk side har fremlagt vores forslag. Det giver en væsentlig bedre ramme for at inddrage de nationale parlamenter i samarbejdet. Blev det vedtaget, ville det være et meget betydeligt skridt i retning af at inddrage de nationale parlamenter. Men vi er da åbne over for, hvilke andre forslag der kan komme, og man kan da heller ikke se bort fra, at der under forhandlingerne dukker nye, gode ideer op. Vi vil være åbne over for sådanne nye, gode ideer.

Og så lidt mere udførligt om fleksibiliteten: Danmark er ikke fodslæbende over for ideen om fleksibilitet. Vi dyrker spørgsmålet intenst på regeringskonferencen. Hr. Steen Gade mente, at det var SF, der havde opfundet det. Nej, der er nok nogen i Europa, der vil blive overrasket over det. Jeg tror den første, der diskuterede det mere udførligt, såmænd var premierminister Major. Men det er nu, hvad det er; gode ideer kan jo komme mange steder fra samtidig, og det er åbenbart det, der er tale om her.

Lad mig gøre opmærksom på, bare for at hr. Steen Gade ikke bliver begejstret, at Tyskland og Frankrig jo selv kalder deres fleksibilitetsforslag ikke for fleksibilitet, men de benævner det »videregående samarbejde«, og det giver jo meget godt retningen i, hvad de forestiller sig. Det er ikke en mekanik, som Tyskland og Frankrig opfinder for at man kan skruer sig selv baglæns i samarbejdet. Det er et forslag om, at man skal kunne tage videregående skridt.

Jeg er ikke meget begejstret for at se ØMU'en som et eksempel på fleksibilitet. Vi har den særlige situation, at Danmark ikke ønsker at deltage i tredje fase. Det har vi meddelt. Vi har også den situation, at Storbritannien står udenfor – om de vil forblive det eller ej, er deres egen afgørelse.

Men det gælder jo for ØMU'en, at det ikke er sådan noget, man kan melde sig ind i. Det kan man kun, hvis man opfylder betingelserne, og det vil sige, at set fra et dansk synspunkt er ØMU'en jo fleksibel, for vi opfylder faktisk betingelserne, men har valgt at stå udenfor. Men der er en række lande, for hvem ØMU'en jo ikke er noget fleksibelt samarbejde, hvor det netop er ufleksibelt, fordi de afskæres fra, eller ikke er i stand til at opfylde betingelserne for at deltage.

Men lad mig sige endnu en gang om fleksibilitetsdiskussionen: Vi lukker ikke øjne og ører på regeringskonferencen. Jeg mener, diskussionen om fleksibilitet er god og nødvendig, og den er jo også af relativt ny dato og derfor interessant. Men når vi diskutere fleksibilitet, må vi selvfølgelig beskæftige os ikke kun med de mulige positive sider af fleksibilitet, men også med de mulige negative sider, ellers bliver det ikke en realistisk diskussion. Vi må både se på mulighederne og på vanskelighederne.

Jeg vil gerne takke hr. Steen Gade for hans afsnit i talen om udvidelsen. Den viser jo, at der i dette Folketing er meget bred tilslutning til hele perspektivet om EU's udvidelse, og det mener jeg er et meget vigtigt grundlag for vores arbejde på regeringskonferencen. Det er ikke ligegyldigt, tværtimod, det er helt essentielt.

Til fru Annette Just, som også beskæftigede sig med landbrugsproblemerne – og jeg lytter opmærksomt til, hvad fru Annette Just siger om det – må jeg jo altså også slå fast, at landbrugsproblemerne ikke er på dagsordenen for regeringskonferencen. Derfor er de ikke betydningsløse, og slet ikke i lyset af udvidelsen, men de er jo ikke direkte et emne.

Hr. Keld Albrechtsen sagde noget, som jeg lyttede til med stor interesse. Han sagde: Ja, men det, vi skal have, er slet ikke sådan noget EU noget. Det er mellemstatsligt samarbejde. Om det vil jeg gerne gøre i hvert fald to bemærkninger: For det første, at det jo altså ikke er dét, som Central- og Østeuropa selv ønsker sig. De ønsker netop et forpligtende samarbejde af typen EU, og det er jo dér, dynamikken i den europæiske udvikling ligger, i de central- og østeuropæiske landes pres for at blive medlemmer i det samarbejde, som er skabt i EU.

For det andet er det sådan, at de ikke ville finde et mellemstatsligt samarbejde tilfredsstillende. Det ville ikke løse deres problemer. De giver bestemt udtryk for, at mellemstatsligt samarbejde ikke er godt nok.

Men der er en anden grund til, at jeg interesserer mig for hr. Keld Albrechtsens bemærkning om det, for vi har jo en række aftaler om associering mellem EU og de østeuropæiske lande. Det er mellemstatslige aftaler. Vi har nogle partnerskabs- og samarbejdsaftaler mellem EU og de central- og østeuropæiske lande. Men dem er hr. Keld Albrechtsen også imod, så det er jo altså svært at se, hvad hr. Keld Albrechtsen sådan rigtig har at have sit ønske om mellemstatsligt samarbejde i. Senere på dagsordenen i dag vil vi behandle spørgsmålet om en associeringsaftale, Europaaf-tale, mellem EU og Slovenien. Det er en aftale af den type, som hr. Keld Albrechtsen plejer at være imod, og det tror jeg også vi vil komme til at opleve i dag.

Så jeg synes, hr. Keld Albrechtsen skulle omgå det lidt mere forsigtigt. Det er jo ikke sådan, at hr. Keld Albrechtsen er tilhænger af mellemstatsligt samarbejde, når det er inden for Europa. Hr. Keld Albrechtsen siger – og jeg synes, det er et vigtigt punkt at forholde sig til – at vi jo ikke skal skabe nye skillelinjer. Mit synspunkt er, at det gør man heller ikke ved at udvide EU.

Det er rigtigt, at vi rykker EU's grænse mod øst, men det bliver der ikke flere skillelinjer af. Vi ønsker også at udvikle samarbejdet med

Rusland, Ukraine og Hviderusland. Og det er jo indlysende, at udvidelsen af EU mod øst betyder, at skillelinjen ikke ligger mellem Polen og Tyskland, men et andet sted; men der er ikke flere skillelinjer. Det synes jeg man skal notere sig, og så skal man i øvrigt notere sig, at i den proces, der vil foregå, når vi flytter EU's grænser mod øst, skabes der samtidig større helhed og enhed i Europa.

Jeg vil gerne takke fru Addi Andersen for hendes tale, som jeg lyttede til med stor interesse.

Hr. Thulesen Dahl glædede mig ved at sige, at det var en nøgtern redegørelse, og spurgte: Hvor er smertegrænsen for den danske regering under forhandlingerne? Nu er det under forhandling aldrig så nemt at definere smertegrænsen, hvad enten klokken er 8 minutter i 6 eller et kvarter over 6! Det, det handler om i hele forløbet, er at varetage danske interesser, og udvidelsen er i dansk interesse. Den må være og er en hovedprioritet for os, og det er der heldigvis stor tilslutning til i Folketinget.

Jeg mener også, at det er i dansk interesse, hvis man i større omfang går over til flertalsafgørelser. Må jeg f.eks. nævne de seneste sæt af forslag, hvor vi fra dansk side anbefaler, at man i øget omfang anvender flertalsafgørelser ved bekæmpelse af svig. Det er da en dansk interesse. Vi er interesseret i at bekæmpe svigagtig omgåelse af EU-regler og -midler. Det kræver også flertalsafgørelser for at kunne effektivisere samarbejdet, så det vil da være helt forkert at se bort fra den mulighed.

Må jeg endelig om beskæftigelsespolitikken, som hr. Thulesen Dahl kritiserede, sige, at samordning jo netop ikke er et samarbejde, der indeholder tvangsmidler. Samordninger kan kun defineres som et frivillig ønske om at koordinere. Det er altså frivillig koordinering og ikke harmonisering. Vi forestiller os jo ikke fra dansk side – det er jo ej heller det, de danske beskæftigelsesforslag går ud på – at man skal harmonisere. Beskæftigelsespolitikken forbliver et nationalt anliggende, men samordningen og koordineringen af landenes indsatser kan samlet give et bedre resultat.

Med disse ord vil jeg gerne endnu en gang sige ordførerne tak for en engageret og god debat. Vi vender jo tilbage mange gange, inden vi er færdig med regeringskonferencen, men jeg synes egentlig, at debatten her i salen er godt i gang.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Til oplysning for Tingets medlemmer kan jeg sige, at det er min hensigt at gennemføre den resterende dagsorden uden pause, men ved vurderingen heraf kommer det selvfølgelig til at gælde, om jeg skønner, at debatten kommer til at trække i langdrag, også under de kommende dagsordenspunkter. Så jeg vil vende tilbage til spørgsmålet senere.

Ønskede statsministeren ordet til dette punkt?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Blot et par ekstra bemærkninger til nogle punkter, som jeg godt vil sætte en ekstra streg under. Jeg synes, at udenrigsministeren fremhævede det centrale omkring udvidelsen, og jeg vil blot lægge nogle ekstra tankesæt ind.

Jeg havde for ganske nylig lejlighed til i Budapest i en lidt større kreds af europæiske regeringschefkolleger – også et par enkelte østeuropæiske – at drøfte udvidelsesaspektet. Og det stod efterhånden glædeligt klart for mig, og jeg vil godt viderebringe til Folketinget i forlængelse af udenrigsministerens meget stærke og rigtige understregning af udvidelsens karakter, at man kan vælge at tilrettelægge selve udvidelsen via to strategier:

Den ene er den, som nogle medlemslande i Den Europæiske Union tilsyneladende føler sig tiltrukket af, hvor man deler ansøgerlandene op i grupper og så først tager den ene gruppe, dernæst den anden og så den tredje.

Den anden er den, som jeg oplever, at der er en stigende tilslutning til, hvor man, som udenrigsministeren sagde, starter samtidig og så lader de enkelte lande blive egentlige medlemmer, efterhånden som de opfylder kriterierne, efterhånden som de kan klare konkurrencen, og efterhånden som de er gearede til at gå ind i samarbejdet. Jeg mærker, at det er der en meget stærkt stigende tilslutning til, og jeg mener også, at det er det eneste rigtige standpunkt at have.

Det fører mig så over til en anden grundholdning, som jeg tror er meget vigtig. Jeg tror nemlig sat meget forenklet op, at de institutionelle ændringer og disses omfang vil være meget betingede af udvidelsens karakter og omfang. Danmarks muligheder for at bevæge sig, når det gælder de institutionelle ændringer, har først egentlig stor mening, hvis vi også står foran en stor udvidelse inden for en overskuelig fremtid. Det er ikke ét eller 2 år, men jeg taler om en overskuelig fremtid. Der er en sammenhæng her, som man skal have for øje.

Det andet aspekt, jeg med respekt for den korte tid – jeg forstår helt formandens bemærkninger – vil nævne, er også af principiel karakter. Jeg tror ikke, at man i det virkelige liv skal se udvidelsesarbejdet og fredens projekt i modstrid med det indre spor. Det ydre spor er udvidelsen; det indre spor er beskæftigelse, miljø, åbenhed osv. osv., som det er fremgået af debatten. Det er ikke to sæt spor, der går imod hinanden. De går udmærket sammen og forhandles sammen. Det ene tager ikke kraft fra det andet. De to hovedopgaver kan vi udmærket løse.

Det tredje element er en almindelig optagetthed af Europas fremtid, og af det, jeg har kunnet nå at høre fra debatten, har jeg været glad for, at det ikke har været en debat, der i så høj grad har handlet om forbeholdene, men en debat, der netop har handlet om Europas fremtid. Det synes jeg er spændende, og til det billede har jeg blot en ekstra betragtning specielt til hr. Keld Albrechtsen:

Det er jo tankevækkende, at når man maler billedet op, også fra de seneste afstemninger om valg til Europa-Parlamentet, er det i meget, meget høj grad folk som Haider og hans parti i Østrig, der sætter sig i spidsen for en stærk antiholdning, og det er Le Pen og folk af den karakter i Frankrig, der tilsvarende sætter sig i spidsen for en stærkt antieuropæisk holdning.

Dette får mig også til at understrege, hvor uendelig vigtigt det er, at EU i en vis forstand kan komme tilbage til basis i forhold til befolkningens opfattelse af, hvad EU egentlig handler om. Og her håber jeg, at vi også vil være i stand til at forklare, at alternativet til EU set fra de mindre landes synspunkt bestemt ikke er attraktivt. De store skal jo sagt meget firkantet og forenklet nok klare sig; det ved jeg. Alternativet er en form for junglelov, hvor det er de stærkeste lande, der sætter en større del af deres ønsker igennem.

Og til allersidst: Hvis man overhovedet skal se det 21. århundrede for sig, hvor den europæiske del af den blå klode skal have en fremtid som en gruppe af velfærdsorienterede stater, så er det vigtigt, at Den Europæiske Union er der, for ellers kan man ikke formulere et sammenhængende, attraktivt alternativ, en udviklingsvej i forhold til »the asian tigers«, det asiatiske område, det amerikanske område og det japanske område.

Vi så det helt tilbage i renæssancens tid, og vi skal i en vis forstand have en ny renæssance omkring det europæiske samarbejde som et

attraktivt udviklingssted og velfærdsramme for attraktive samfund i det 21. århundrede. Det er det, der er perspektivet.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg har noteret tre korte bemærkninger, først fru Charlotte Antonsen, derefter hr. Keld Albrechtsen og så hr. Thulesen Dahl.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg vil godt takke udenrigsministeren for svarene og især takke for, at Danmark ikke længere vil blokere for fremskridt på det forsvars- og udenrigspolitiske samarbejde og heller ikke på det sikkerhedspolitiske samarbejde.

Betyder det så i praksis, at Danmark nu siger ja og siger, at det er en god idé, at man f.eks. inddrager Petersberg i det egentlige europæiske samarbejde? Det har vi jo ikke kunnet få svar på før. Betyder det, når vi taler om forsvars- og sikkerhedspolitik og om udenrigspolitik, at regeringen nu indtager den samme holdning, som den gør til ØMU'ens tredje fase: at det er en god idé, men Danmark kan i øvrigt ikke være med, før vi har haft en folkeafstemning? Var det det, jeg hørte, for det ville glæde mig meget, hvis det var tilfældet.

Til udenrigsministerens svar til mig vedrørende Helms-Burton: Jeg forstår egentlig ikke, at udenrigsministeren finder det nødvendigt at diskutere traktatgrundlaget med mig her i dag, for det har vi jo immervæk diskuteret i nogle timer i Europaudvalget, og jeg tror, det er klart for ethvert medlem i Europaudvalget, at det her ikke traktatmæssigt hører under udenrigspolitikken.

Men det er en udenrigspolitisk sag, og jeg vil godt bede udenrigsministeren svare på, om man kan forestille sig, at Danmark, hvis det her havde været en udenrigspolitisk sag, kunne afstå. Kan man i øvrigt forestille sig, at Grækenland vil afstå, hvis det er noget, der vedrører Makedonien? Er det ikke bare et pænt forslag, som ikke har realitet bag sig?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt sige tak til både udenrigsministeren og statsministeren, fordi de går ind i en grundig besvarelse af de spørgsmål, vi har rejst.

Jeg vil sige, at jeg naturligvis deler statsministerens bekymring for, at stærkt højreorienterede partier skal vinde frem i Europa; men så må

jeg sige, at hvis man skal forhindre det, så kan det altså ikke hjælpe, at man bliver ved med at overdrage magt, magt og mere magt til bureaukraterne i Bruxelles. Hvis man tror, at det er ad den vej, man kan mindske fremvæksten af højreorienterede partier, så har man unægtelig misforstået noget. Der er ikke tilslutning til i befolkningen, at magten skal ligge i Bruxelles, og så længe man bliver ved med at overdrage mere magt til Unionen, så vil man også opleve, at utilfredsheden desværre i et betydeligt omfang kanaliseres over til højre.

Så sagde udenrigsministeren, at det jo var lige meget, hvad man gjorde, for Enhedslisten ville altid konstatere, at det var dårligt. Det er jo ikke korrekt. Vi har forhandlet med regeringen sidste år. Det lykkedes ikke. Unionsmodstanderne havde gerne lavet et forhandlingsoplæg sammen med regeringen, men man valgte det nationale kompromis' partier. Man valgte dem, der siger mere magt til Unionen. Man kunne have fået en platform sammen med unionsmodstanderne, og det ved udenrigsministeren godt.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak til udenrigsministeren for svarene.

Udenrigsministeren siger, at det er i dansk interesse med flere flertalsafgørelser, og han nævner som et eksempel kontrolforanstaltninger i forbindelse med svigbekæmpelse.

Men er det ikke rigtigt, at det for det første er Folketingets flertal, der, medmindre vi har en folkeafstemning, afgør, hvad der er dansk interesse?

Er det ikke rigtigt, at netop på det her område med kontrolforanstaltninger har Folketingets flertal rent faktisk ytret sig imod en kontrolforanstaltning, som blev foreslået, nemlig satellitovervågning af fiskere, som vi i øvrigt skal debattere i Folketingssalen her i morgen? Og er det derfor ikke korrekt, at der faktisk er et flertal her i Folketinget, der har taget afstand fra den slags kontrolmetoder, selv om man kan dække det ind under svigbekæmpelse osv.? Så er det hermed ikke pr. definition dansk interesse, at man faktisk er skeptisk over for nogle af de kontrolforanstaltninger, som kan blive foreslået over for svigbekæmpelse?

Så vil jeg med hensyn til det med miljøspørgsmålet, som jo var det, der var anledningen til diskussionen om flertalsafgørelse, sige, at der vel ikke er lige så stor støtte til flertalsafgørelse inden for afgiftsspørgsmålet, hvis det ikke

er meget målrettet over for miljø sagen. Hvis det bare er flertalsafgørelser inden for afgiftsspørgsmålet, så er der vel ikke flertal? Det er der vel kun, hvis det er et konkret miljømæssigt spørgsmål, og her er problemet, at regeringen jo ikke har fremlagt nogen som helst afgrænsning af, hvad der er miljøafgifter, og hvad der er afgifter i øvrigt.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Jeg kan bekræfte over for fru Charlotte Antonsen, at Danmark ikke blokerer for andre landes fremskridt på det forsvarspolitiske område.

Hvad Petersberg angår, er det jo en anden sag. Der er allerede i det danske forhandlingsgrundlag bl.a. indeholdt, at en række europæiske lande ønsker at forbedre mulighederne for effektivt at kunne påtage sig humanitære opgaver, krisestyring samt fredsbevarende indsats i overensstemmelse med FN-pagtens bestemmelser. Den danske regering er indstillet på, at EU-landene skal have mulighed for at deltage i løsningen af sådanne opgaver, hvis de ønsker det.

Til det udenrigspolitiske spurgte fru Charlotte Antonsen: Jamen kan man virkelig forestille sig, at nogen vil afstå? Nu var udgangspunktet i dette her vel egentlig en kritik af Danmark, men nu forstår jeg, at fru Charlotte Antonsen sætter spørgsmålstejn ved, om man kan forestille sig, at man f.eks. i almindelighed i udenrigspolitikken indfører regler om flertalsafgørelser. Det har jeg svært ved at se. Det er der en række andre lande, der er modstandere af. Der er en del lande, som er tilhængere af det, men der er også meget vigtige nationer, som ikke finder, at det er en realistisk idé på nuværende tidspunkt.

Men det er jo altså sådan set ikke hermed en kritik af det danske forslag, som jo netop åbner for, at man kan se situationer, hvor det er vigtigt at undgå, at et eller to lande blokerer beslutninger. Der har været nogle områder i EU-politikken, hvor det har været sådan, og det er uheldigt.

Til hr. Keld Albrechtsen har jeg ikke yderligere bemærkninger. Jeg synes ikke, at vi igen skal begynde at diskutere forløbet af forhandlingerne i 1995.

Til hr. Kristian Thulesen Dahl vil jeg først sige, at jeg tror, jeg vil holde mig uden for diskussionen om satellitovervågningen. Det er ikke min stærkeste side. Men jeg hørte dog i morges Radioavisen en dansk fisker, der beklagede sig over, at andre lande ikke overholdt kvoterne. Så

var det, det slog mig, at det var da egentlig mærkeligt, at repræsentanter for danske fiskerier interesser var så meget imod, at andre landes fiskeri også blev kontrolleret lige så godt som det danske. Jeg ved, at vi får en lang diskussion om dette, som landbrugs- og fiskeriministeren vil føre an i. Men det slog mig, jeg undrede mig lidt, da jeg hørte ræsonnementerne her til morgen.

Jamen det, det her handler om, er jo simpelt hen, når vi taler om flertalsafgørelser inden for svigbekæmpelsen, at give myndighederne mulighed for at fastlægge regler ved kvalificeret flertal. Der er ikke hermed tale om, at man sender EU-kontrollører ud over det ganske land. Der er tale om, at de regler, vi skal bruge for at effektivisere svigbekæmpelsen, skal man kunne vedtage med kvalificeret flertal. Og det giver god mening.

Charlotte Antonsen (V):

Jeg vil gerne takke udenrigsministeren for svaret om, at det er en god idé, at vi får fælles forsvarspolitik ind i Traktaten. Det er jeg glad for.

Så har jeg et spørgsmål, som egentlig var foranlediget af statsministeren, men da udenrigsministeren nu er den eneste tilstedeværende minister, vil jeg stille det til udenrigsministeren i stedet for. Jeg vil godt spørge, om det, statsministeren sagde om, at institutionelle ændringers omfang afhænger af, hvor mange nye lande der skal med, skal opfattes som en holdningstilkendegivelse. For det er jo velkendt, at den danske position i forhold til Østudvidelsen er, at alle landene skal med, helst nu.

Betyder statsministerens udtalelse så, at den danske regering nu mener, at vi f.eks. skal have simple flertalsafgørelser, eller at der skal være mange flere lande til at blokere beslutningsprocessen? For jeg kan ikke høre andet i det, statsministeren sagde. Altså de to positioner må jo hænge sammen.

Udtalelsen er jo interessant i forhold til den debat, vi har haft tidligere på dagen, fordi der netop har været en intens diskussion med især hr. Ove Fich og andre om, hvorvidt regeringen nu ville acceptere, at større lande fik mere indflydelse. Og det var jo lige præcis det, statsministeren sagde at man ville gå ind for. Man ville endda gå ind for det endnu mere, end man har antydte før. For man siger, at det må afhænge af, hvor mange der skal med, og Danmark vil have dem alle sammen med så hurtigt som muligt.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg er enig med udenrigsministeren i, at selve debatten om satellitovervågningen af fiskerne tager vi i morgen. Det er jeg enig med udenrigsministeren i, også tiden taget i betragtning.

Men jeg må dog gøre det synspunkt gældende – og det må udenrigsministeren jo også forholde sig til – at der her i Folketinget har vist sig et flertal, som ikke ønsker, at der skal være satellitovervågning af danske fiskere, og at regeringen fremlægger et forslag på regeringskonferencen om, at noget sådant skal kunne vedtages med flertalsafgørelser.

Det må da give anledning til tanker hos regeringen. Det må da give anledning til en vis overvejelse, når man på et sådant område her altså arbejder for i praksis at kunne gennemføre noget, som et flertal i Folketinget faktisk har sagt at man er modstander af.

Det, jeg oplever, er, at ministeren stiller sig op og prøver at komme med en eller anden forklaring på, hvorfor det er meget fornuftigt. Da er det, jeg siger: Hvad er dansk interesse? Ja, dansk interesse er vel, så længe der ikke har været en folkeafstemning om et givet emne, det, som flertallet i Folketinget ønsker. Men det er ikke den politik, regeringen fører på det her område, kan jeg så konstatere.

Kent Kirk (KF):

Ja, jeg havde også håbet, at udenrigsministeren i sin besvarelse ville have præciseret lidt nøjere, at det, man arbejdede på på regeringskonferencen, var at få en traktat, der kom til at hænge sammen på en sådan måde, at Danmark kunne være fuldgyldigt medlem af EU på alle områder; men det hørte jeg desværre ikke her fra talerstolen.

En anden grund til, at jeg bad om ordet, var udenrigsministerens bemærkninger om satellitovervågningen. Jeg mener, at man sagtens kan fremføre de argumenter, som udenrigsministeren gør, at teknisk set kan det være et effektivt kontrolredskab osv. Men er det virkelig rigtigt, at Danmarks riges udenrigsminister går ind for, at man skal overvåge borgerne via satellitter? Er det virkelig rigtigt? Jeg forstår det ikke, hvis det er rigtigt.

Ønsker man også, at EU skal udvikles til, at man kan overvåge borgerne i EU via satellitter? Jeg synes, det er ubehageligt, og det er i virkeligheden den diskussion, vi skal have i morgen; det er ikke om den tekniske side af, hvor effektivt vi kan kontrollere hinanden.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Jeg tænkte det nok; det var lidt sent overhovedet at bringe det emne op. Det skal ikke gentage sig her og nu.

Men lad mig da understrege, at det ikke er sådan at forstå, at det sæt af forslag, som Danmark har fremlagt vedrørende bekæmpelse af svig, hvor man kan bruge flertalsafgørelser, har noget at gøre med det regelsæt, som gælder for satellitovervågningen; det er andre sager.

Så må jeg bare sige kort til fru Charlotte Antonsen: Jeg kunne ikke genkende mit eget standpunkt vedrørende forsvarspolitikken i det, der blev gengivet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Forespørgsel nr. F 17:**Forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren:**

»Hvad kan regeringen oplyse om forhandlingerne ved den igangværende EU-regeringskonference?«

Af Keld Albrechtsen (EL) og Kristian Thulesen Dahl (DF).

(Forespørgslen anmeldt 4/10 96. Fremme af forespørgslen vedtaget 10/10 96).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg skal allerede nu meddele, at hvis der bliver fremsat dagsordensforslag, vil afstemningen først finde sted i forbindelse med Tingets møde i morgen.

Begrundelse**Keld Albrechtsen (EL):**

Årsagen til, at vi har bedt om at få en forespørgsel, er simpelt hen den, at vi ønsker, at partierne skal have mulighed for at fremsætte dagsordensforslag i forlængelse af den redegørelsesdebat, der har været, og derfor har vi også fuld forståelse for det, hvis regeringen i sin besvarelse af forespørgslen skulle finde på at henvise til den debat, der lige har været.